

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Linda Turečková

Obchodní vedení kapitálové společnosti

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Petr Tomášek, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 04.06.2024

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou prací vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 128.781 znaků včetně mezer.

Linda Turečková

V Praze dne 04.06.2024

Obsah

Úvod	1
1 Pojem obchodního vedení	3
1.1 Pozitivní vymezení obchodního vedení	3
1.2 Negativní vymezení obchodního vedení	6
1.2.1 Mimořádné záležitosti	8
1.2.2 Neobvyklé obchody	8
1.2.3 Marginální záležitosti	11
1.3 Dílčí shrnutí	12
2 Působnost statutárního orgánu v oblasti obchodního vedení	14
2.1 Vnitřní a vnější působnost statutárního orgánu	14
2.2 Rozhodování o obchodním vedení	19
2.2.1 Rozhodování o obchodním vedení ve společnosti s ručením omezeným	20
2.2.2 Rozhodování o obchodním vedení v akciové společnosti	23
2.2.3 Rozhodování v případě rozdělení působnosti v rámci kolektivního orgánu	25
2.3 Další složky vnitřní působnosti statutárního orgánu	29
2.3.1 Činnosti ve vztahu ke společnosti a společníkům	29
2.3.2 Zbytková působnost statutárního orgánu	32
2.4 Dílčí shrnutí	32
3 Možnosti přenosu obchodního vedení z působnosti statutárního orgánu	34
3.1 Možnosti přenosu obchodního vedení na zaměstnance a prokuristu	34
3.2 Možnosti přenosu obchodního vedení na likvidátora a insolvenčního správce	36
3.3 Možnosti přenosu obchodního vedení na valnou hromadu	38
3.4 Dílčí shrnutí	40
4 Srovnání se slovenskou právní úpravou	42
4.1 Pojem obchodního vedení	43
4.2 Působnost statutárního orgánu v oblasti obchodního vedení	43
4.3 Možnosti přenosu obchodního vedení na valnou hromadu	45
4.4 Dílčí shrnutí	47
Závěr	49
Seznam zkratk	51
Seznam použitých zdrojů	52

Děkuji tímto svému vedoucímu JUDr. Petru Tomáškoví, Ph.D. za cenné rady a užitečné poznatky během konzultací, své rodině za nekonečnou podporu během celého studia a svým kamarádům za pomoc s touto prací ve formě korektury, formátování a zejména potřebného mentálního odpočinku.

Úvod

Tato diplomová práce se věnuje obchodnímu vedení, jednomu ze zásadních institutů českého práva obchodních korporací jakožto zvláštní části obchodního práva.

Vzhledem k rekodifikaci soukromého práva a s ní spjaté komercializaci občanského zákoníku je české obchodní právo a jeho instituty s účinností od 01.01.2014 zahrnuto především do dvou zákonů, jimiž je zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jako „**zákon o obchodních korporacích**“ nebo „**ZOK**“) a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jako „**občanský zákoník**“ nebo „**OZ**“). V této práci se soustředím zejména na právní úpravu obsaženou právě v těchto právních předpisech.

Zákon o obchodních korporacích ve svém ustanovení § 1 stanoví okruh obchodních korporací, kdy v odstavci prvním určuje, že obchodními korporacemi jsou obchodní společnosti a družstva, a v odstavci druhém člení obchodní společnosti na osobní a kapitálové. V této práci se, s ohledem na její název, omezují na problematiku obchodního vedení v kapitálových společnostech, jimiž jsou v souladu s předmětným ustanovením zákona o obchodních korporacích společnost s ručením omezeným a akciová společnost. Předmětem této práce tedy není úprava obchodního vedení v osobních společnostech (jmenovitě ve veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti), družstvech, ani v nadnárodních formách obchodních korporací v podobě evropské společnosti, evropského hospodářského zájmového sdružení a evropské družstevní společnosti.

Hlavním cílem této práce je lépe porozumět samotnému pojmu obchodního vedení z hlediska jeho obsahu, odlišit jej od příbuzných institutů, zjistit, jakým způsobem je o něm rozhodováno a postavit najisto, který orgán v rámci struktury obchodní společnosti jej má ve své působnosti. Těchto cílů se snažím dosáhnout zejména pomocí výkladové metody jazykové, systematické, logické a stranou nezůstává ani metoda komparativní, kterou používám především v poslední části věnující se srovnání se slovenskou právní úpravou. Na několika místech se uchyluji též ke srovnávací metodě historické, ale vzhledem ke skutečnosti, že od rekodifikace soukromého práva v České republice uběhlo již deset let, se příliš nezaobírám právní úpravou platnou v předrekodifikačním období.

Vzhledem k požadovanému rozsahu této práce je nemožné v ní rozebrat institut obchodního vedení komplexně, neboť i po jeho omezení na kapitálové společnosti jde o značně široké téma. Záměrně proto vynechávám některé otázky související s obchodním vedením, jako například podrobnější rozebrání problematiky zásad a pokynů do obchodního vedení, přičemž

výjimkami ze zákazu pokynů do obchodního vedení se nezabývám téměř vůbec. Z důvodu zúžení tématu jsem si k bližšímu posouzení vybrala především problematiku rozhodování o obchodním vedení a vytyčení hranic působnosti jednotlivých orgánů v obchodní společnosti.

Co se týče názvosloví, ze stylistických důvodů užívám kromě pojmu „obchodní společnost“ se shodným významem také pojmy „společnost“ či „obchodní korporace“. Pokud v dané části textu není výslovně rozlišováno mezi společnostmi s ručením omezeným a akciovou společností, hovořím o závěrech platných pro obě kapitálové společnosti. Stejně tak užívám jako synonyma pojmy „člen statutárního orgánu“ a „statutární orgán“, shodně též „nejvyšší orgán“ a „valná hromada“, neplyne-li z kontextu něco jiného. Pojmem „společenská smlouva“ může být, s ohledem na kontext, myšleno zakladatelské právní jednání ve formě společenské smlouvy, stanov či zakladatelské listiny.

1 Pojem obchodního vedení

Úvodem práce považuji za důležité objasnit, co se vůbec rozumí pod pojmem obchodního vedení. Ačkoliv se jedná o pojem často skloňovaný a běžně používaný v obchodněprávní teorii i praxi, stále činí poměrné výkladové potíže, a to zejména proto, že současná právní úprava postrádá jeho legální definici. Význam obchodního vedení je tak stále nutno vyvozovat z judikatury a právní teorie.

Přestože v českém právním řádu absentuje zákonná definice obchodního vedení, pojem jako takový se objevuje hned v několika ustanoveních zákona o obchodních korporacích. Zatímco v rámci úpravy osobních obchodních společností v úvodu zvláštní části zákona o obchodních korporacích se s pojmem obchodního vedení nesetkáme, pro společnost s ručením omezeným i pro akciovou společnost zavedl zákonodárce obsahově prakticky shodná ustanovení¹, která u obou kapitálových společností stanoví tytéž základní teze, a to: (i) svěřeni obchodního vedení do výlučné působnosti statutárního orgánu, a (ii) zákaz udílení pokynů do oblasti obchodního vedení.

Snaha definovat obchodní vedení není v českém právu žádnou novinkou, a to i s ohledem na skutečnost, že jeho definici, stejně jako dnes zákon o obchodních korporacích, postrádal i zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jako „**obchodní zákoník**“ nebo „**ObchZ**“) v předrekodifikačním období, ačkoliv pojem užíval v totožném smyslu jako nynější zákon o obchodních korporacích. Tedy určil, že obchodní vedení náleží výlučně statutárnímu orgánu² a stanovil zákaz udílení pokynů do něj (za účinnosti obchodního zákoníku tomu tak však bylo pouze v případě akciové společnosti)³.

Troufám si tvrdit, že je s podivem, že v rámci rekodifikace soukromého práva zákonodárce nepřistoupil k zavedení legální definice obchodního vedení do zákona o obchodních korporacích a nadále ponechal tuto problematiku na judikatuře a doktríně.

1.1 Pozitivní vymezení obchodního vedení

Vysoké soudy se již od počátku tohoto tisíciletí zaobíraly mnoha případy, jejichž předmětem byla potřeba klasifikovat určité činnosti z hlediska jejich podřazení pod pojem obchodního vedení, a to nejen v odvětví civilního, ale též správního či trestního práva. Lze

---

¹ Ustanovení § 195 pro s.r.o., § 435 pro a.s. s dualistickým systémem, § 456 pro a.s. s monistickým systémem.

² Ustanovení § 134 ObchZ pro s.r.o. a § 192 odst. 1 ObchZ pro a.s.

³ Ustanovení § 194 odst. 4 ObchZ.

vybrat několik, často již letitých, ale neméně důležitých soudních rozhodnutí, které se zabývaly konkrétními projevy obchodního vedení.

Soudy pod tento pojem podřadily například rozhodování o otázkách provozu společnosti ohledně zásobování, odbytu, reklamy či vedení účetnictví⁴, o otázkách vymáhání pohledávek⁵ či naopak úhrad dluhů společností⁶, o zaměstnaneckých otázkách zahrnujících mimo jiné i nábor zaměstnanců, vytváření pracovních úkolů pro zaměstnance, případně vzdělávání a rozvoj zaměstnanců, jejich hodnocení a odměňování, jakož i rozhodování o výši a formě odměňování zaměstnanců a o prodeji bytu zaměstnanci za konkrétní kupní cenu⁷, a dále o finančních otázkách společnosti týkajících se způsobu financování jejího provozu⁸, poskytnutí úvěru dodavateli ze strany společnosti v souvislosti s investicí⁹ či rozhodnutí o koupi automobilu¹⁰.

Jednu z prvních ucelenějších definic nabídl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 18.03.2005, sp. zn. 4 Afs 24/2003, kdy charakterizoval obchodní vedení jako „*průběžnou pravidelnou správu záležitostí společnosti a jejího podniku, tzn. rozhodování o organizačních, technických, obchodních, personálních, finančních aj. otázkách běžného života. Rozumí se tím řízení společnosti, zejména organizování a řízení její podnikatelské činnosti, včetně rozhodování o jejích podnikatelských záměrech*“, a Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 25.08.2004, sp. zn. 29 Odo 479/2003, podle něhož je obchodním vedením „*řízení společnosti, tj. zejména organizování a řízení její podnikatelské činnosti, včetně rozhodování o podnikatelských záměrech*“.

Na oba citované rozsudky je ze strany soudů hojně odkazováno dodnes. Na jejich základě potom soudy pod pojem obchodního vedení dále podřadily různé podoby podnikatelského či organizačního rozhodování a plánování, jako například zpracování podnikatelského záměru, ekonomické analýzy a podkladů pro akreditaci¹¹.

---

⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 05.04.2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006.

⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.06.2009, sp. zn. 29 Cdo 3139/2007, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.03.2011, sp. zn. 29 Cdo 4276/2009.

⁶ Rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 27.02.2007, sp. zn. 29 Odo 1108/2005, ze dne 15.06.2017, sp. zn. 29 Cdo 5291/2015, a ze dne 15.02.2018, sp. zn. 29 Cdo 2791/2016; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.11.2016, sp. zn. 29 Cdo 3122/2016.

⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.10.2015, sp. zn. 29 Cdo 250/2015.

⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.06.2018, sp. zn. 29 Cdo 3325/2016.

⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.02.2019, sp. zn. 27 Cdo 2724/2017.

¹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.05.2015, sp. zn. 29 Cdo 5330/2014, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.05.2008, sp. zn. 29 Odo 1118/2006.

¹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.02.2017, sp. zn. 5 Tdo 1044/2016.

Z příkladných závěrů vyplývá, že soudy průběžně charakterizují obchodní vedení pomocí jeho obsahového vymezení a pojmají ho tak v materiálním smyslu, což potvrdil Nejvyšší soud například v rozsudku ze dne 30.07.2008, sp. zn. 29 Odo 1262/2006, v němž shledal, že nelze učinit závěr, zda v rámci předmětného sporu posuzované činnosti typu „řízení a controlling, informační systém, systém manažerských informací“ spadají do náplně funkce člena představenstva či nikoli, neboť z obsahu spisu nebylo zřejmé, co konkrétně mělo být jejich skutečnou náplní.

Přes dlouholetý vývoj dílčích konstrukcí ve snaze formulovat obchodní vedení se však domnívám, že k řádné definici se judikatura dobrala teprve v relativně nedávném rozsudku ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019, který vynesl velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu. Shrnuje v něm relevantní prejudikaturu, nevyjímaje rozhodnutí uváděná výše, a vyvodil z nich následující právní větu: „*Obchodním vedením akciové společnosti je organizování a řízení její běžné podnikatelské činnosti, zejména rozhodování o provozu podniku (závodu) společnosti a s tím souvisejících vnitřních záležitostech společnosti, a to bez ohledu na to, zda je vykonává samo představenstvo společnosti či samostatně představenstvem pověřený člen představenstva anebo třetí osoba*“.¹² Nejvyššímu soudu se tak povedlo sjednotit předchozí zkratkovitou judikaturu do generální definice.

Citovaný rozsudek Nejvyššího soudu koresponduje i s četnými doktrinárními závěry. Patěk obchodním vedením v nejobecnějším slova smyslu označuje právo (a zároveň povinnost) výkonného orgánu řídit podnikatelskou činnost a provádět podnikatelské záměry obchodní korporace¹³. Havel shrnuje výkladové vnímání obchodního vedení jako množinu vnitřní rutiny uvnitř korporace, rozhodování o vnitřních otázkách, čímž ho odlišuje od jednání navenek, a upřesňuje ho judikaturními závěry o tom, že se má jednat o rutinní záležitosti a obvyklý provoz společnosti¹⁴. Lasák vymezuje obchodní vedení jednoduše jako oprávnění k organizaci a řízení závodu a podnikatelské činnosti společnosti jako takové¹⁵.

---

¹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019.

¹³ PATĚK, Daniel In ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana a PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. Právo obchodních korporací. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 166.

¹⁴ HAVEL, Bohumil. Chiméra neproniknutelnosti obchodního vedení ve společnosti s ručením omezeným (?). Obchodněprávní revue, 2019, č. 6, s. 151-155. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfpw64s7gzpxgzrguyq&groupIndex=0&rowIndex=0>.

¹⁵ LASÁK, Jan. 1.2.1 Obchodní vedení společnosti. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan, PIHERA, Vlastimil, LÁLA, Daniel, JOSKOVÁ, Lucie. Akciové společnosti. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 534.

Černá a Čech definují obsah obchodního vedení jako „*veškeré rozhodování o vnitřních záležitostech společnosti, ale také o jejím řízení, pokud jde o realizaci podnikatelské činnosti, obecně řečeno o organizování a řízení podnikatelské činnosti společnosti*“¹⁶. Citovanou definici Černé a Čecha považují za jednu z nejpřesnějších v rámci české právní vědy, o to více s ohledem na skutečnost, že ji užili již v roce 2008, tedy více než deset let předtím, než k obsáhlé definici obchodního vedení dospěl právě velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu.

1.2 Negativní vymezení obchodního vedení

Jak zdůrazňuje například Patěk, je třeba si uvědomit, že důležitým rysem obchodního vedení je jeho každodennost¹⁷. Nelze pod něj tedy subsumovat veškeré podnikatelské rozhodování o řízení korporace, nýbrž pouze otázky jejího běžného chodu. Obchodní vedení tak tvoří pouze jednu ze složek rozhodování o záležitostech spojených s řízením společnosti.

Odlišení obchodního vedení od jiných typů rozhodování v rámci obchodní korporace je zásadní zejména z kompetenčního hlediska, tedy s ohledem na vymezení působnosti¹⁸ orgánů obchodní korporace. Je tomu tak proto, že právní úprava stanovuje mantinely působnosti jednotlivých orgánů a limituje možnosti jejich zásahů do „cizích“ záležitostí. Rozdělení působnosti v rámci obchodní korporace vyplývá už ze samotného nastavení organizační struktury, která je ve smyslu ustanovení § 20 občanského zákoníku jedním z pojmových znaků právnické osoby. Základní určení obsahové náplně činnosti jednotlivých orgánů je sice určitým omezením smluvní autonomie zakladatelů obchodní korporace, jde však o zásadní mechanismus nutný k tomu, aby obchodní korporace mohla efektivně fungovat z hlediska vyvažování sil a vzájemných brzd a protiváh v rámci jejího vnitřního uspořádání¹⁹.

Zásadním mechanismem kompetenčního ohraničení působnosti statutárního orgánu a zásadním důvodem potřeby rozlišování mezi obchodním vedením a ostatními typy podnikatelského rozhodování je zákonný zákaz udílení pokynů do obchodního vedení²⁰.

---

¹⁶ ČERNÁ, Stanislava; ČECH, Petr. Kde jsou hranice obchodního vedení? Právní fórum. 2008, roč. 5, č. 11, s. 454.

¹⁷ PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 167.

¹⁸ Tzn. okruhu otázek, které jsou jednotlivé orgány oprávněny projednávat a rozhodovat o nich, srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11.04.2000, sp. zn. 32 Cdo 2776/99.

¹⁹ LÁLA, Daniel. Druhy podílů v kapitálových společnostech. Beckova edice právní instituty. V Praze: C.H. Beck, 2020. s. 38-47.

²⁰ Ustanovení § 195 odst. 2 věta druhá ZOK pro s.r.o., § 435 odst. 3 věta druhá ZOK pro a.s. s dualistickým systémem, § 456 odst. 3 věta druhá ZOK pro a.s. s monistickým systémem.

Do obchodního vedení tímto způsobem nesmí zasahovat nikdo, myšleno zbylé zákonné orgány obchodní korporace (valná hromada, příp. kontrolní orgány), fakultativně zřizované orgány obchodní korporace (např. výbor pro audit), společníci (akcionáři) či jednotlivý společník (akcionář), ani jiné třetí osoby. Zákaz ingerence do obchodního vedení nelze obejít ani ujednáním ve společenské smlouvě²¹, a to ani tím způsobem, že by takové ujednání do společenské smlouvy vložila valná hromada usnesením o její změně²².

Jedná se o mechanismus považovaný zákonodárcem za důležitý natolik, že jde o úpravu kogentní, což dovozují na základě tzv. testu kogentnosti obsaženého v ustanovení § 1 odst. 2 občanského zákoníku, dle něhož si mohou osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona, nezakazuje-li to zákon výslovně. V tomto případě se jedná o výslovně formulovaný zákaz. Porušení tohoto zákazu by nevyvolávalo právní účinky, a to v souladu s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 30.05.2000, sp. zn. 32 Cdo 524/2000, 525/2000, dle něhož je nicotným rozhodnutí valné hromady učiněné mimo její působnost v rozporu s donucujícím ustanovením zákona.

Kogentní povaze zákazu udílení pokynů do obchodního vedení nasvědčuje i názor Nejvyššího soudu²³, který považuje otázky zákonem vymezené působnosti obligatorních orgánů obchodní korporace za součást statusu²⁴ této korporace. Výjimku z výslovného zákazu může stanovit jen zákon, který tak činí ve dvou případech, jimiž je udělení pokynu nejvyšším orgánem na základě žádosti člena statutárního orgánu a tzv. koncernové pokyny²⁵.

K. Eichlerová²⁶ podnikatelské rozhodování v rámci obchodních korporací dělí do následujících tří skupin:

- (i) rozhodování o záležitostech, s nimiž je obvykle provozování podniku spojeno (*tedy obchodní vedení, a to v souladu s jeho pozitivním vymezením ve smyslu základu rutinního fungování společnosti; rozhodování v této kategorii přísluší výlučně statutárnímu orgánu*),
- (ii) rozhodování o mimořádných záležitostech,

---

²¹ ČERNÁ, S.; ČECH, P. Kde jsou hranice, 2008, op. cit., s. 459.

²² Na takové usnesení by se pak hledělo, jako by nebylo přijato. Srov. ŠUK, Petr. § 190 [Působnost valné hromady]. In ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 468-482 [cit. 28.04.2024. Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgbpwk5tlgmza&rowIndex=0#>].

²³ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13.01.2016, Cpjn 204/2015.

²⁴ Statusové otázky jsou kogentní právní úpravou na základě generální klauzule (testu kogentnosti) v ustanovení § 1 odst. 2 OZ, dle něhož jsou zakázána ujednání porušující mj. právo týkající se postavení osob.

²⁵ Ustanovení § 51 odst. 2 ZOK a § 81 odst. 1 ZOK.

²⁶ EICHLEROVÁ, Kateřina In PAUKNEROVÁ, Monika a TOMÁŠEK, Michal et al. Nové jevy v právu na počátku 21. století. IV. Proměny soukromého práva. Praha: Karolinum, 2009, s. 70.

- (iii) rozhodování o záležitostech vybočujících z mezí obvyklosti, ale nedosahujících stupně mimořádnosti.

1.2.1 Mimořádné záležitosti

Rozhodování v oblasti druhé kategorie lze sumarizovat jako okruh zásadních, klíčových rozhodnutí, která určují budoucnost obchodní korporace. Zákodárce je proto svěřil výlučně valné hromadě coby nejvyššímu orgánu.

Vymezení této kategorie je poměrně jasné, neboť zákon o obchodních korporacích mimořádné otázky upravuje demonstrativně v ustanoveních § 190 odst. 2 pro společnost s ručením omezeným a § 421 odst. 2 pro společnost akciovou. Z výčtů záležitostí obsažených v těchto ustanoveních vyplývá, že se skutečně jedná o podnikatelská rozhodnutí, která nejsou činěna na běžné bázi, jsou spíše výjimečná a jejich realizace má mimořádný dopad na existenci obchodní korporace. Příkladem tak lze uvést rozhodnutí o zcizení závodu nebo takové části jmění, která by znamenala podstatnou změnu předmětu podnikání nebo činnosti společnosti, rozhodnutí o změně předmětu podnikání, schválení smlouvy o tiché společnosti či schválení finanční asistence. Je zřetelné, že tyto záležitosti se vymykají běžnému podnikatelskému rozhodování o chodu společnosti, které se dá subsumovat pod pojem obchodního vedení, a proto je nutné je svěřit do výlučné rozhodovací působnosti nejvyššímu orgánu reprezentujícímu všechny společníky, kteří právě skrze tento typ rozhodování vykonávají své základní právo podílet se na řízení společnosti.

Rozdíl mezi obchodním vedením a kategorií mimořádných záležitostí nepřímou popsali také Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 29.06.2005, sp. zn. 29 Odo 442/2004, v němž judikoval, že prostřednictvím valné hromady společníci přijímají rozhodnutí „zásadním způsobem ovlivňující další existenci a činnost společnosti (...), zatímco další orgány společnosti plní pouze funkce směřující k zajištění řádného chodu společnosti, a to představenstvo k jejímu obchodnímu vedení a dozorčí rada ke kontrole její činnosti“.

1.2.2 Neobvyklé obchody

Jisté výkladové problémy činí třetí kategorie, kam spadají taková rozhodnutí, která se nacházejí na pomezí prvních dvou oblastí. Je logické, že v praxi společenstevního práva se vyskytuje potřeba činit nejen taková rozhodnutí, která můžeme vzhledem k jejich obvyklosti podřadit pod obchodní vedení nebo také day-to-day business, a naproti tomu rozhodnutí, která jsou natolik zásadní, že je nutno je svěřit valné hromadě.

Černá a Čech²⁷ pro účely rozhodování v rámci této třetí oblasti vytyčují tři skupiny neobvyklých, ale zároveň ne zcela mimořádných obchodů, a to:

- (i) obchody neslučitelné s účelem společnosti,
- (ii) obchody neslučitelné s předmětem podnikání společnosti, a
- (iii) obchody, které jsou sice s předmětem podnikání slučitelné, ale překračují jeho obvyklý rámec.

Již z tohoto dělení vyplývá, že v praxi se rozlišení toho, která rozhodnutí budou naplňovat definici ochodního vedení, a která spadnou právě do kategorie neobvyklých obchodů, bude lišit s ohledem na konkrétní společnost, její podobu a cíle. V hrubých rysech lze tento rozdíl odvodit již od samotného účelu společnosti a/nebo předmětu podnikání či činnosti.

Běžným účelem založení obchodní korporace v obecném pojetí je podnikání. Kapitálové společnosti však lze, dle ust. § 2 odst. 1 zákona o obchodních korporacích *a contrario*, založit i za jiným než podnikatelským účelem, a to včetně možnosti založit společnost, která nebude dosahovat zisku (a ani nebude mít v plánu), či tzv. SPV (Special Purpose Vehicle), tedy společnost založenou účelně pro realizaci konkrétního projektu, což je formát, se kterým se v poslední době čím dál častěji setkáváme zejména v oblasti nemovitostního práva a developerských projektů²⁸. Pokud je společnost založena za podnikatelským účelem, potom jejím hlavním cílem je dosažení zisku, což můžeme vyvodit z obecné definice podnikání v ustanovení § 420 občanského zákoníku.

Předmět podnikání či předmět činnosti²⁹ potom slouží jako bližší vymezení obsahové náplně konkrétní společnosti. Dle I. Pelikánové předmět činnosti (podnikání) vymezuje v rámci obecného účelu konkrétně, jakou aktivitou má být stanoveného cíle dosaženo³⁰. Je to rovněž jedna z náležitostí, která musí být obsažena v zakladatelském právním jednání, přičemž jde o základní údaj, jehož určení ukládá již obecné ustanovení § 123 odst. 1 občanského zákoníku, a blíže specifikuje zákon o obchodních korporacích v jednotlivých ustanoveních určujících náležitosti společenské smlouvy³¹. Předmět činnosti je také jeden z údajů, které se povinně

---

²⁷ ČERNÁ, S.; ČECH, P. Kde jsou hranice, 2008, op. cit., s. 455.

²⁸ DOHNAL, J. Co je SPV společnost a jaký je její účel? [online]. 2023 [cit. 28.04.2024] Dostupné z: <https://www.arws.cz/novinky-v-arrows/co-je-spv-spolecnost-a-jaky-je-jej-ucel>.

²⁹ Pojmy jsou užívány rozdílně v zákoně o obchodních korporacích a občanském zákoníku. OZ používá spíše pojem „předmět činnosti“, ZOK spíše „předmět podnikání“. Jedná se však víceméně o synonyma, jejichž rozdíl spočívá v tom, zda je společnost založena za podnikatelským účelem či nikoliv. Pokud ano, potom se jako vhodnější jeví použití pojmu „předmět podnikání“.

³⁰ PELIKÁNOVÁ I. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 62.

³¹ Ustanovení § 146 odst. 1 ZOK pro s.r.o., ustanovení § 250 ZOK pro a.s.

zapisují do obchodního rejstříku³². Zákon o veřejných rejstřících³³ údaj pojmenovává jako předmět činnosti nebo podnikání nebo vymezení účelu osoby.

Z výše uvedeného lze vyvodit, že předmět činnosti do jisté míry určuje účel, za kterým je obchodní korporace založena, a jakého cíle plánuje pomocí podnikatelského rozhodování dosáhnout. S ohledem na lišící se obsahovou náplň činností jednotlivých korporací se pochopitelně bude lišit i skutečnost, zda ta či ona činnost bude představovat obchodní vedení, či zda se bude jednat o neobvyklý obchod.

Obchody, které jsou sice slučitelné s předmětem podnikání, ale překračují jeho obvyklý rámec, se obvykle nazývají strategickým či koncepčním řízením nebo rozhodováním. Tyto pojmy užili již Černá s Čechem v rámci svého pojednání o vymezení neobvyklých obchodů, kdy rozhodnutí v rámci obchodního vedení nazvali běžnými manažerskými rozhodnutími, zatímco neobvyklé obchody popsali jako rozhodnutí investiční, resp. koncepční a strategická³⁴.

D. Patěk strategické rozhodování pojmenovává jako podnikatelský záměr, a odlišuje jej od obchodního vedení zejména pomocí jeho dlouhodobého charakteru, přičemž popisuje, že strategická rozhodnutí vymezují určitý rámec, v němž se potom realizuje (každodenní či obvyklé) obchodní vedení, a to například tím způsobem, že se strategickým rozhodnutím určí další zaměření v rámci předmětu podnikání společnosti, a v rámci obchodního vedení se toto zaměření dále realizuje³⁵. Lasák popisuje strategické a koncepční řízení společnosti jako vymezování její vize a poslání či určování strategických priorit a rozvojových záměrů a určování klíčových oblastí pro jejich naplňování³⁶. K Eichlerová nabízí pro představu konkrétní příklad, kdy za součást obchodního vedení má rozhodnutí o provozním financování, rozhodnutí o akvizičním financování už naopak posuzuje jako rozhodnutí strategické³⁷.

Strategické řízení je hybridní oblastí, v níž zákonodárce nesvěřuje výlučnou působnost nejvyššímu ani statutárnímu orgánu, což znamená, že jde o oblast, v níž se v porovnání s druhými dvěma zřetelněji projeví zásada autonomie vůle. Působnost k rozhodování v této kategorii totiž, při současném zachování minimální zákonné působnosti orgánu nejvyššího

---

³² Ustanovení § 120 odst. 1 OZ.

³³ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů.

³⁴ ČERNÁ, S.; ČECH, P. Kde jsou hranice, 2008, op. cit., s. 456.

³⁵ PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 166-167.

³⁶ LASÁK, Jan. § 456 [Monistický systém]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol. Zákon o obchodních korporacích: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 28.04.2024]. ASPI_ID KO90_2012CZ. Dostupné online z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/32968/1/2>.

³⁷ EICHLEROVÁ, K. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 382.

a statutárního, závisí na preferencích dané společnosti. Mnohdy o něm pro jeho značnou důležitost, podobně jako o otázkách o mimořádných záležitostech, budou rozhodovat sami společníci v podobě nejvyššího orgánu prostřednictvím výkonu svých práv na valné hromadě. Chce-li však společnost rozhodování o strategických otázkách svěřit například právě nejvyššímu orgánu, musí tak učinit ve společenské smlouvě. V opačném případě totiž bude rozhodování v této oblasti náležet statutárnímu orgánu díky jeho zbytkové působnosti (blíže viz. bod 2.3.2 této práce). Bez základu stanoveného právním předpisem či zakladatelským právním jednáním o takové otázce potom valná hromada rozhodnout nemůže, a učinila-li by tak, hledělo by se na takové rozhodnutí, jako by nebylo přijato³⁸.

Ovšem i v případě, kdy o strategickém či koncepčním řízení bude rozhodovat statutární orgán, do něj mohou společníci zasahovat prostřednictvím zásad a pokynů, které v této oblasti zapovězeny nejsou. To postavila najisto novela zákona o obchodních korporacích zavedená zákonem č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony (dále jen „**velká novela ZOK**“) s účinností od 01.01.2021, díky nově upravené povinnosti statutárních orgánů řídit se zásadami a pokyny schválenými valnou hromadou, pokud jsou v souladu s právními předpisy a společenskou smlouvou³⁹.

Důvodová zpráva k velké novele ZOK k tomu výslovně uvádí, že je valná hromada oprávněna udělovat tzv. strategické a koncepční pokyny, které je třeba odlišovat od pokynů do obchodního vedení, které jsou nepřipustné. Nová právní úprava tak má usnadnit aplikační praxi, když pravomoc nejvyššího orgánu k udílení strategických a koncepčních pokynů už nemusí být vymezována ve společenské smlouvě a plyne přímo ze zákona⁴⁰.

1.2.3 Marginální záležitosti

Další skupinou rozhodnutí, která nejsou obchodním vedením, jsou rozhodnutí o tzv. marginálních otázkách. Jedná se o záležitosti, které by mohly naplňovat definici obchodního vedení z hlediska každodennosti či obvyklosti, ovšem jsou běžné natolik, že není třeba, aby o nich rozhodoval statutární orgán. To nastínil Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne

---

³⁸ LASÁK, J. § 163 [Zbytková působnost statutárního orgánu]. In LAVICKÝ, P. a kol., 2022, op. cit., s. 611, [cit. 29.04.2024].

³⁹ Ustanovení § 195 odst. 2 ZOK pro s.r.o., § 435 odst. 3 ZOK pro a.s. s dualistickým systémem, § 456 odst. 3 ZOK pro a.s. s monistickým systémem.

⁴⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony, č. 33/2020 Dz. In Beck-online [právní informační systém]. C. H. Beck [cit. 29.04.2024] Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqgiyf6mztl5shu&groupIndex=0&rowIndex=0>.

27.02.2007, sp. zn. 29 Odo 1108/2005, kde judikoval, že „rozhodnutí o tom, zda společnost uhradí dluh, může být, ve vazbě na konkrétní okolnosti případu (např. na majetkovou situaci společnosti, případnou spornou povahu dluhu či na význam placené částky pro společnost), součástí obchodního vedení společnosti. Jistě by např. nebylo možné učinit závěr, že v každé obchodní společnosti (tedy např. i společnosti s tisíci zaměstnanci a miliardovým obratem) musí o zaplacení každého dluhu rozhodovat v rámci obchodního vedení statutární orgán“.

Uvedeným rozhodnutím Nejvyšší soud mimo jiné potvrdil, že je třeba posuzovat obsahovou stránku obchodního vedení z materiálního hlediska dle konkrétní podoby každé obchodní korporace a náplně její činnosti. V praxi by bylo nemyslitelné, aby každé rozhodnutí na bázi každodennosti bylo obchodním vedením.

Oblast marginálních otázek odděluje v rámci řízení a správy obchodní korporace od ostatních typů podnikatelského rozhodování například D. Patěk, a to lehce odlišným způsobem než K. Eichlerová, neboť do rozhodování o činnosti obchodní korporace nezahrnuje mimořádné otázky v působnosti valné hromady (zřejmě právě pro jejich až přílišnou mimořádnost). Shodně s Eichlerovou od sebe odlišuje strategické rozhodování a obchodní vedení, ale jako třetí oblast přidává právě rozhodování v rámci společnosti, které sice může ovlivňovat její činnost, ale je natolik běžné, že jej zákon blíže neupravuje⁴¹.

1.3 Dílčí shrnutí

V první části této práce jsem rozebrala význam pojmu obchodního vedení, což považuji za velice důležité pro pochopení samotné podstaty tohoto institutu, a to vzhledem ke skutečnosti, že český právní řád vysvětlení tohoto pojmu nenabízí, přestože jej užívá. Judikatura i právní teorie se při snaze definovat obchodní vedení dlouhodobě vydává cestou materiálního pojetí, pomocí pozitivních i negativních definic.

Z hlediska pozitivního vymezení, tedy toho, co do obchodního vedení spadá, je významná zejména judikatura, která se po mnohaletém vývoji dobrala k zatím nejširší definici obchodního vedení v zásadním rozsudku vynesném velkým senátem občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019. Obchodní vedení lze tedy definovat jako organizování a řízení běžné podnikatelské činnosti dané společností, zejména rozhodování o jejím provozu a s ním souvisejících vnitřních záležitostech

---

⁴¹ PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 166-167.

společnosti, přičemž akcentován je požadavek na obvyklost či každodennost čili otázky v rámci day-to-day businessu dané obchodní korporace.

Neméně důležité však je negativní vymezení obchodního vedení pomocí jeho odlišení od dalších typů podnikatelského rozhodování v obchodní korporaci, a to zejména za účelem rozdělení kompetencí mezi jednotlivé orgány společnosti. Podstata obchodního vedení odvozená od doktrinálních a judikатурních definic se tak liší od rozhodování o zásadních, mimořádných záležitostech, které jsou dány do výlučné působnosti nejvyššího orgánu, neboť výrazně ovlivňují samotnou existenci obchodní společnosti nebo alespoň její nejvýznamnější rysy a je proto žádoucí, aby o těchto otázkách rozhodovali sami společníci.

Od těchto mimořádných záležitostí je dále nutno oddělit neobvyklé obchody neboli tzv. strategická či koncepční rozhodnutí, která stojí někde mezi obchodním vedením a mimořádnými rozhodnutími, a tedy na pomezí výlučné působnosti statutárního a nejvyššího orgánu, což odráží dispoziční úpravu působnosti v této kategorii, jež v konkrétní společnosti může být svěřena jak statutárnímu, tak nejvyššímu (případně i jinému) orgánu. Závěrem lze odlišit i skupinu rozhodování o marginálních otázkách, v jejichž případě není nutné, aby je činil statutární orgán. Takové rozhodování právní úprava ani výslovně neřeší.

2 Působnost statutárního orgánu v oblasti obchodního vedení

Obchodní vedení tedy náleží výlučně statutárnímu neboli výkonnému orgánu. Už jeho samotné označení reflektuje skutečnost, že právě tento orgán se, na rozdíl od nejvyšších či kontrolních orgánů, podílí na každodenním řízení a chodu obchodní korporace⁴². Právě statutární orgán je zejména tím, v jehož kompetenci je naplňování účelu, za nímž byla konkrétní společnost založena. Svěření obchodního vedení statutárnímu orgánu má své opodstatnění zejména v tom, že statutární orgány rozhodují o hospodářských záležitostech společnosti z hlediska efektivity, aktivity a výnosnosti prostředků, s nimiž společnost podniká, a to v souladu s povinností postupovat s péčí řádného hospodáře, která je propojena s pravidlem business judgement rule a s povinností nahradit společnosti újmu v případě jejího porušení⁴³. Z těchto mechanismů je jasné, že právní úprava počítá s tím, že právě statutární orgán je tím orgánem obchodní korporace, který má na starosti každodenní manažerské či podnikatelské řízení naplňující definici obchodního vedení.

Obchodní vedení je však pouze jedna ze složek obsahové náplně působnosti statutárního orgánu, a je třeba si uvědomit, že zdaleka ne každé jednání statutárního orgánu je obchodním vedením. Stejně jako je důležité vymezení obchodního vedení z hlediska kompetencí jiných orgánů obchodní korporace, je potřeba jej vymežit i v rámci působnosti statutárního orgánu jako takového.

2.1 Vnitřní a vnější působnost statutárního orgánu

Rakouská právní úprava výslovně odlišuje obchodní vedení, coby množinu „dovnitř“ společnosti, od zastoupení, jakožto vztahů „navenek“ společnosti⁴⁴. V české právní úpravě je obdobně, zřejmě z důvodu návaznosti již na rakousko-uherskou úpravu, nutno v obecném slova smyslu rozdělit působnost statutárního orgánu na vnitřní a vnější.

V obecné rovině vnější působnost statutárního orgánu představuje jednání za společnost navenek a vstupování do vztahů se třetími osobami, neboť obchodní korporace coby právnická osoba není nadána svéprávností a při právních jednáních musí být zastoupena. Právní úprava po

---

⁴² PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 161-162.

⁴³ POKORNÁ, J. § 195 [Obchodní vedení]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

⁴⁴ ZVÁRA, Michael. Udílení pokynů jednatelům společnosti s ručením omezeným ve vztahu k obchodnímu vedení společnosti v českém a rakouském právu. Obchodněprávní revue, 2019, č. 4, s. 85-90. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfpw64s7grpxgzygu&groupIndex=0&rowIndex=0#>.

rekodifikaci se jednoznačně přiklonila k fikční teorii právnických osob, když úprava zastoupení stojí na přičitatelnosti vůle zástupce právnické osobě, nikoliv na projevu vůle právnické osoby skrze jejího zástupce. To se projevuje i v pojmosloví, neboť v poměrech občanského zákoníku člen statutárního orgánu právnickou osobu „zastupuje“, zatímco v době platnosti obchodního zákoníku „jednal jejím jménem“⁴⁵.

Vnitřní působnost naproti tomu znamená rozsah rozhodovací kompetence, která nepřekračuje meze vnitřních poměrů dané společnosti. Filip s Lasákem zobecňují, že vnější působnost je založena tím, že zákon prohlašuje představenstvo za statutární orgán společnosti, a vnitřní působnost je vyjádřena tím, že představenstvu je svěřeno obchodní vedení společnosti⁴⁶. Čech s Šukem uvádějí, že „*jestliže je zastupování společnosti působností realizovanou navenek (ve vztahu ke třetím osobám), je obchodní vedení nejdůležitější působností statutárních orgánů směřovanou dovnitř společnosti*“⁴⁷. J. Šilhán shodně konstatuje, že zastupování korporace navenek patří k základním součástem působnosti statutárního orgánu, a to vedle obchodního vedení a dalších vnitřních povinností⁴⁸.

Obchodní vedení tedy tvoří jednu ze složek vnitřní působnosti statutárního orgánu, podle Čecha a Šuka tu nejdůležitější. Skutečnost, že obchodní vedení je vnitřní funkcí statutárního orgánu, konstatoval Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 30.04.1997, sp. zn. 1 Odon 2/97, kde uvedl, že jde o „*tzv. vnitřní funkci statutárního orgánu, tj. rozhodování o záležitostech společnosti z hlediska jejího vnitřního organizačního systému*“, a že „*směřuje dovnitř společnosti a jde při něm o řízení společnosti, zejména o realizaci její podnikatelské činnosti*“.

B. Havel chápe jednání navenek a obchodní vedení jako dva základní módy jednatelského oprávnění⁴⁹. S tímto názorem však nesouhlasím, neboť se domnívám, že zástupčí (jednatelské) oprávnění je právě vnější působností statutárního orgánu. Tato skutečnost ostatně vyplývá z ustanovení § 164 odst. 1 občanského zákoníku, které stanoví generální zástupčí oprávnění člena statutárního orgánu. Téhož názoru je D. Patěk⁵⁰ či například Z. Houdek

---

⁴⁵ FILIP, V.; LASÁK, J. § 435 [Působnost představenstva]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ ČECH, Petr a ŠUK, Petr. Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní). Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2016. s. 62.

⁴⁸ ŠILHÁN, Josef In POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan a KOTÁSEK, Josef a kol. Obchodní společnosti a družstva. 2. vydání. Academia iuris (C.H. Beck). V Praze: C.H. Beck, 2022. s. 140.

⁴⁹ HAVEL, Bohumil. Quo vadis obchodní vedení. Obchodněprávní revue, 2010, č. 3, s. 70-74. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgbpw64s7gnpxgxzga&groupIndex=0&rowIndex=0>.

⁵⁰ PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 162.

ztotožňující generální zástupčí oprávnění s externí působností statutárního orgánu⁵¹. Zástupčí oprávnění je pak pravděpodobně jasnějším a představitelnějším pojmem než obchodní vedení, protože si trůufám tvrdit, že téměř každý ví, že člen statutárního orgánu například, laicky řečeno, podepisuje za společnost smlouvy.

Fakt, že zastupování společnosti navenek není obchodním vedením, koresponduje i s ustálenou judikaturou. Nejvyšší soud to dovedl například ve svém usnesení ze dne 05.04.2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006, v němž uvedl, že obchodní vedení společnosti je třeba odlišovat od jednání jménem společnosti, nebo v rozsudku ze dne 23.02.2011, sp. zn. 23 Cdo 3552/2009, kde vyslovil názor, že zatímco rozhodováním podnikatele je proces vytváření jeho vůle v určité otázce odehrávající se uvnitř subjektu, jednáním podnikatele ve smyslu jeho zastoupení je projevení již vytvořené vůle navenek, s cílem přivodit právní následky.

Skutečnost, že se jedná o dva vedle sebe stojící instituty v rámci působnosti statutárního orgánu, však neznamena, že nejsou navzájem provázány. Častokrát jde o činnosti, které na sebe navazují, neboť rozhodnutí, které statutární orgán učiní v rámci obchodního vedení, musí být mnohdy následně realizováno právním jednáním s účinky vně společnosti, které statutární orgán již učiní v zastoupení společnosti v rámci externí působnosti. I. Rada uvádí, že působnost vnitřní, tedy obchodní vedení, je v mnoha ohledech prvotní a rozhodující, právě proto, že většinou jednání navenek předchází⁵².

Nejvyšší soud v již zmiňovaném usnesení ze dne 05.04.2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006 v této souvislosti judikoval, že „(v) některých případech však na rozhodnutí učiněné v rámci obchodního vedení společnosti navazuje jednání jménem společnosti, a to tam, kde k realizaci takového rozhodnutí je nutné právní jednání ve vztahu k třetím osobám“. Ve svém rozsudku ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019 pak Nejvyšší soud vyslovil, že „při obchodním vedení jde především o proces vytváření vůle (přičitatelné) společnosti, jež se následně může projevit (a zpravidla projeví) navenek v podobě právního úkonu, jímž je rozhodnutí o obchodním vedení realizováno“. To, že se rozhodování o obchodním vedení a zastupování korporace v těchto věcech navenek mnohdy vzájemně podmiňují, je ostatně zřejmě důvodem, proč je oboje svěřeno do působnosti téhož orgánu⁵³. Účastní-li se někdo kontraktačního procesu se společností,

---

⁵¹ HOUDEK, Z. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 109.

⁵² RADA, Ivan. Souběh funkce (člena) statutárního orgánu a vedoucího zaměstnance. Právní rozhledy, 2006, č. 1, s. 20-25. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembqgzpxa4s7gfpngxzsga&groupIndex=0&rowIndex=0#>.

⁵³ POKORNÁ, J. § 195 [Obchodní vedení]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

obvykle spravedlivě očekává, že právní jednání členů statutárního orgánu je rozhodnutím o obchodním vedení řádně podloženo⁵⁴.

V teorii se však objevovaly i úvahy o tom, že oba instituty jsou vzájemně spjaty natolik, že v podstatě splývají v jeden. Černá a Čech jednání navenek nazvali „*vyústěním opatření ve vnitřních vztazích*“ (tj. v obchodním vedení), přičemž realizaci takového vnitřního opatření ve vnějších vztazích chápou jako jeho součást⁵⁵. S tímto tvrzením nemohu plně souhlasit. Černá s Čechem ho odůvodnili s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 05.04.2006, 5 Tdo 94/2006, což považuji za nepřesné, neboť v tomto rozhodnutí, jak jsem již uvedla výše, Nejvyšší soud pouze judikoval, že v některých případech se jedná o instituty na sebe navazující. Domnívám se, že ačkoliv jsou složky působnosti statutárního orgánu v podobě obchodního vedení a zástupčího oprávnění skutečně velice úzce provázány, je stále třeba mezi nimi činit rozdíl a nespojovat je v jedno, nebo mít za to, že externí realizace opatření, o němž bylo rozhodnuto v obchodním vedení, bude jeho součástí.

Skutečnost, že se jedná o dva odlišné instituty s odlišným účelem a pravidly, tvrdí i B. Havel⁵⁶, přestože se dříve mohlo zdát, že je opačného názoru, když nazýval jednání navenek a obchodní vedení společně jednatelským oprávněním (viz. výše). Taktéž Filip s Lasákem se shodují, že právní jednání navazující na rozhodnutí o obchodním vedení jeho součástí nejsou⁵⁷. S Černou a Čechem souhlasím v tom ohledu, že rozhodnutí učiněná při obchodním vedením se mohou následně projevit ve vnějších vztazích jednáním jménem společnosti. Nemyslím si však, že to z nich činí součást obchodního vedení jako takového.

Myslím, že oddělení těchto dvou složek působnosti statutárního orgánu je jasné z úmyslu zákonodárce, který nejen že je jinak nazval, ale také nastavil pro každou z nich jiné podmínky. Jejich spojení v jedno by přeci právě proto popíralo specifičnost obchodního vedení. Činění rozdílu mezi těmito instituty potom není pouze záležitostí správného názvosloví, ale má zásadní dopady zejména v oblastech platnosti úkonů statutárního orgánu a v jejich omezenosti.

Zatímco totiž do obchodní vedení na základě kogentního zákazu nelze zasahovat, zástupčí oprávnění (ačkoliv dle ustanovení § 47 zákona o obchodních korporacích bez účinků vůči třetím osobám) je omezené. Toto omezení může spočívat například v požadavku

---

⁵⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.02.2007, sp. zn. 29 Odo 1108/2005.

⁵⁵ ČERNÁ, S.; ČECH, P. Kde jsou hranice, 2008, op. cit., s. 455.

⁵⁶ HAVEL, B. Chiméra neproniknutelnosti, 2019, op. cit., [cit. 29.04.2024].

⁵⁷ FILIP, V.; LASÁK, J. § 435 [Působnost představenstva]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

schválení určitého jednání kontrolním či nejvyšším orgánem, nebo ve vnitřním zákazu uzavírat některé typy smluv⁵⁸. Naproti tomu v oblasti obchodního vedení by byl takový požadavek (například schválení rozhodnutí o obchodním vedení kontrolním orgánem) v rozporu s právní úpravou, protože by se jednalo o porušení zákazu zásahů do obchodního vedení. Slévaly-li by se oba instituty v jeden, potom by to znamenalo, že zákaz nezasahovat do obchodního vedení by se musel vztáhnout i na zástupčí oprávnění, jak dovozují Černá s Čechem⁵⁹. Souhlasím zde s B. Havlem, dle něhož omezení jednatelského oprávnění není zásahem do obchodního vedení⁶⁰. Pokud by tomu tak bylo, muselo by i jednatelské oprávnění být neomezené.

Dalším argumentem podporujícím tento závěr je kupříkladu fakt, že vnitřním omezením zástupčího oprávnění může být právě i povinnost předchozího rozhodnutí o jednání navenek v rámci obchodního vedení. Tato skutečnost je dalším projevem provázanosti, zároveň však odlišnosti těchto institutů. V souladu s ustálenou judikaturou je společnost vázána jednáním statutárního orgánu učiněným v rámci jeho zástupčího oprávnění, a to bez ohledu na to, jestli bylo realizováno v návaznosti na řádné rozhodnutí v rámci obchodního vedení. Nejvyšší soud v této souvislosti například v usnesení ze dne 28.05.2015, sp. zn. 29 Cdo 5330/2014, posuzoval případ, kdy jednatel za společnost s ručením omezeným uzavřel smlouvu o koupi automobilu bez předchozího souhlasu většiny jednatelů, ačkoliv se mělo jednat o rozhodnutí v rámci obchodního vedení. Absence tohoto předcházejícího rozhodnutí sice založila odpovědnost jednatele za škodu způsobenou porušením péče řádného hospodáře, neměla však vliv na platnost kupní smlouvy⁶¹.

V recentním rozsudku Nejvyšší soud rovněž shrnul, že „z odlišení rozhodovací činnosti v rámci obchodního vedení akciové společnosti jako interního procesu utváření vůle na straně jedné a jednání za společnost jako projevu takto utvořené vůle na straně druhé vyplývá, že jednání za společnost bez opory v příslušném rozhodnutí v rámci obchodního vedení není v souladu s právem; jednající projevili vůli společnosti, která tu ve skutečnosti nebyla (nebyla utvořena)“⁶². Nejvyšší soud tedy v souladu s dlouhodobými judikaturními závěry konstatuje rozdíl mezi „utvářením vůle“ v obchodním vedení a jeho následném, byť navazujícím, projevem

---

⁵⁸ ŠILHÁN, J. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 146.

⁵⁹ ČERNÁ, S.; ČECH, P. Kde jsou hranice, 2008, op. cit., s. 457-458.

⁶⁰ HAVEL, B. Chiméra neproniknutelnosti, 2019, op. cit., [cit. 29.04.2024].

⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.05.2015, sp. zn. 29 Cdo 5330/2014. Shodně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.02.2007, sp. zn. 29 Odo 1108/2005 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.02.2007, sp. zn. 32 Odo 302/2004.

⁶² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.02.2022, sp. zn. 23 Cdo 3765/2020.

navenek. To samozřejmě neznamená, že porušení řádného postupu nebude mít pro statutární orgán odpovědnostní důsledky; tato problematika ovšem není předmětem této práce.

2.2 Rozhodování o obchodním vedení

Mnohokrát zde již bylo nastíněno, že obchodní vedení optikou judikatury i doktríny může mít různé podoby. Může spočívat v podnikatelském rozhodování, ale také ve faktických činnostech, jak se ostatně podává už z omílané definice obchodního vedení coby organizování a řízení podnikatelské činnosti, včetně rozhodování o podnikatelských záměrech. Někdy se tak hovoří o dvou složkách samotného obchodního vedení – rozhodovací a realizační. Filip s Lasákem uvádějí, že „každé rozhodnutí o obchodním vedení se musí následně určitým způsobem realizovat, ať již uvnitř společnosti nebo navenek vůči třetím osobám“⁶³. Realizace rozhodnutí bude tedy podle své povahy spočívat buď v pokračujícím obchodním vedení nebo v jednání navenek v rámci zástupčího oprávnění, které jsem rozebírala v předchozí kapitole této práce. Co ale rozhodovací rovina?

Vzhledem ke skutečnosti, že obchodní korporace jakožto právnická osoba není, jak již bylo řečeno, sama o sobě nadána svéprávností, musí být nejprve její vůle k realizaci opatření (ať již dovnitř či navenek) určitým způsobem vytvořena, a to v tomto případě právě pomocí rozhodnutí statutárního orgánu. Z toho důvodu je v rámci obchodního vedení rozhodovací rovina často akcentována jako ta zásadní, jak uvádí například Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019, dle něhož jde při obchodním vedení *především* o proces vytváření vůle přičitatelné společnosti, jež se následně může projevit navenek.

Úprava způsobu rozhodování statutárního orgánu v zákoně o obchodních korporacích není komplexně upravena a z většinové části ji musíme hledat v občanském zákoníku. Ten stanoví, že právnická osoba si tvoří orgány individuální či kolektivní⁶⁴. Kolektivní orgán vzhledem ke své povaze rozhoduje ve sboru, přičemž toto pravidlo upřesňuje zákon o obchodních korporacích tak, že kolektivní orgány kapitálových společností volí ze svého středu předsedu⁶⁵. Hlas předsedy kolektivního orgánu potom má dle zákonné úpravy v případě rovnosti hlasů rozhodující váhu; toto pravidlo může, ale také nemusí být uplatňováno – tak tomu bude v případě, že ho společenská smlouva, s ohledem na dispozitivní povahu ustanovení,

---

⁶³ FILIP, V.; LASÁK, J. § 435 [Působnost představenstva]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

⁶⁴ Ustanovení § 152 odst. 1 OZ.

⁶⁵ Ustanovení § 156 odst. 1 OZ a § 44 odst. 3 ZOK.

vyloučí, případně nastaví úpravu odlišně, například rozhodující hlas přizná někomu jinému⁶⁶. Rozhodující hlas může být namísto předsedy kupříkladu přiznán předsedajícímu příslušného jednání kolektivního orgánu⁶⁷.

2.2.1 Rozhodování o obchodním vedení ve společnosti s ručením omezeným

Statutárním orgánem společnosti s ručením omezeným je dle ustanovení § 44 odst. 5 zákona o obchodních korporacích každý jednatel, ledaže společenská smlouva určí, že více jednatelů tvoří kolektivní orgán. Právní úprava tedy jednatele považuje zásadně za orgán individuální, a to i v případě, že je jednatelů více.

Určí-li společenská smlouva společnosti s ručením omezeným, že jednatelé tvoří kolektivní orgán, uplatní se, stejně jako v případě rozhodování představenstva coby statutárního orgánu akciové společnosti s dualistickým systémem, pravidlo obsažené v ustanovení § 440 zákona o obchodních korporacích, dle něhož kolektivní orgán rozhoduje většinou hlasů přítomných členů, ledaže společenská smlouva určí vyšší počet. Toto pravidlo pak bude platit i pro rozhodování v oblasti obchodního vedení.

V situaci, kdy jsou jednatelé orgánem individuálním, upravuje zákon o obchodních korporacích pro obchodní vedení výjimku v ustanovení § 195 odst. 1, dle něhož se k rozhodnutí o obchodním vedení⁶⁸ vyžaduje souhlas většiny jednatelů i v případě, kdy netvoří kolektivní orgán. Absence odkazu na zmiňované ustanovení § 440 ZOK znamená, že se v tomto případě neuplatní jednostranně kogentní omezení, dle něhož lze hlasovací většinu nutnou pro přijetí rozhodnutí ve společenské smlouvě pouze zvýšit. V případě individuálních jednatelů tak může společenská smlouva k rozhodování o obchodním vedení určit požadavek nižšího počtu hlasů, neboť zákonodárce zde neurčil možnost odchylky od zákonné úpravy pouze směrem nahoru. Prakticky je ovšem taková situace těžko představitelná. Tento závěr tak může fungovat například v situaci, kdy má společnost s ručením omezeným sudý počet individuálních jednatelů a ve společenské smlouvě zakotví požadavek souhlasu poloviny z nich. Dle názoru Nejvyššího soudu v usnesení ze dne 12.09.2018, sp. zn. 29 Cdo 5605/2016 lze ovšem ve společenské smlouvě zakotvit i takové pravidlo, že k rozhodnutí o obchodním vedení postačuje souhlas jednoho z více

---

⁶⁶ LASÁK, J. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 384.

⁶⁷ JANŮ, Petr. § 156 [Rozhodování v kolektivním orgánu]. In PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgnpw2nrq14za&rowIndex=0#>.

⁶⁸ Jinak zákonná úprava o způsobu rozhodování individuálního orgánu mlčí, o otázkách mimo obchodní vedení tedy může rozhodovat každý jednatel samostatně.

jednatelů⁶⁹. Tento mechanismus si dovedu představit spíše v případě některých konkrétních dílčích složek obchodního vedení.

Rozdíl rovněž nalezneme v tom, že zatímco v případě kolektivního orgánu zákon jasně určuje požadavek většiny přítomných členů⁷⁰, u individuálního orgánu hovoří pouze o většině, z čehož vyplývá, že jde o celkovou většinu všech jednatelů, nikoliv jen přítomných. Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 12.09.2018, sp. zn. 29 Cdo 5605/2016 k tomu navíc postavil najisto, že tato většina se musí počítat z počtu jednatelů určeného společenskou smlouvou, a nikoliv z počtu jednatelů, kteří jsou aktuálně ve funkci⁷¹.

Další povinnou náležitostí při rozhodování kolektivního orgánu obsaženou v ust. § 440 odst. 1 zákona o obchodních korporacích je stejný počet hlasů jednotlivých členů představenstva (potažmo tedy jednatelů). Mohlo by se zdát, že je toto pravidlo prolomeno již zmiňovaným dispozitivním ust. § 44 odst. 3 ZOK upravujícím rozhodující hlas předsedy v případě rovnosti při hlasování⁷². Autoři⁷³ se však shodují, že nic nebrání současné aplikaci obou ustanovení, neboť rozhodující váha hlasu předsedy mu nepřidává žádný dodatečný hlas. Pouze pomáhá vyřešit případy, v nichž, zejména např. v důsledku hlasování sudého počtu členů statutárního orgánu, dojde k patové situaci a převaha hlasu předsedy ji „rozlouskne“. Vždyť předmětné ustanovení § 440 odst. 1 navíc ani neříká, že hlas každého člena představenstva musí mít stejnou váhu; souhlasím tedy s názorem, že převažující hlas předsedy není s tímto ustanovením v rozporu.

Pro individuální statutární orgán však takovou povinnost právní úprava nestanoví. Nabízí se tedy otázka, zda lze určit, že někteří jednatelé budou mít hlasů více, například s ohledem na jejich odbornost v oblasti rozhodování. Autoři se shodují, že pravidlo o stejném počtu hlasů členů představenstva (resp. jednatelů tvořících kolektivní orgán) je kogentní, ovšem důvody tohoto názoru se poněkud liší. Filip s Lasákem mají za to, že jde o statusovou záležitost, pro níž zákonná úprava výslovně předepisuje počet hlasů bez možnosti odchylky (např. na rozdíl

---

⁶⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12.09.2018, sp. zn. 29 Cdo 5605/2016.

⁷⁰ Přičemž kolektivní orgán je schopen usnášet se za přítomnosti nadpoloviční většiny, viz. ust. § 156 OZ.

⁷¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12.09.2018, sp. zn. 29 Cdo 5605/2016.

⁷² Ačkoliv by se dle systematického výkladu mohlo zdát, že ust. § 440 a § 194 ZOK budou mít přednost z důvodu speciality úpravy jednotlivých korporací oproti obecné části ZOK, nejsem toho názoru, neboť potom by ust. § 44 odst. 3 ZOK zcela postrádalo smysl, když není využitelné pro osobní společnosti a našlo by tak uplatnění pouze v družstvu.

⁷³ Např. ČECH, P.; ŠUK, P., 2016, op. cit., s. 106 a 110; ŠTENGLOVÁ, I. § 440 [Rozhodování představenstva]. In ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P., 2020, op. cit., s. 936-939 [cit. 29.04.2024]; LASÁK, J. In ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J., LASÁK, J., PIHERA, V., LÁLA, D., JOSKOVÁ, L., 2023, op. cit., s. 555.

od možnosti odlišně upravit většinu potřebnou pro přijetí rozhodnutí⁷⁴, Štenglová by to považovala za zásah do obchodního vedení⁷⁵. Přikloníme-li se k názoru Štenglové, potom je třeba analogicky shodně posoudit i rozhodování o obchodním vedení v případě jednatelů tvořících individuální orgán, a to právě kvůli nepřípustnosti zásahů do obchodního vedení. Já pravidlo o stejném počtu hlasů v případě individuálních jednatelů za kogentní nemám, neboť se domnívám, že v takovém případě by zákonodárce stanovil povinnost výslovně, stejně jako u orgánu kolektivního. Nelze však nesouhlasit s L. Joskovou, dle níž by taková úprava mohla založit nerovnost mezi jednatelem, na což je třeba si dát pozor⁷⁶.

Nesporným faktem však zůstává, že v obou případech, tedy ať jednatele jsou či nejsou kolektivním orgánem, může společenská smlouva k rozhodnutí o obchodním vedení, a to jak v obecné rovině, tak o konkrétních otázkách či vybraných okruzích do něj spadajících, stanovit požadavek souhlasu kvalifikované většiny či dokonce všech jednatelů⁷⁷.

Rozhodování o obchodním vedení v případě jednatelů tvořících individuální orgán bude organizačně jednodušší, rychlejší a může být efektivnější, neboť, na rozdíl od rozhodování ve sboru, není potřeba postupovat procedurálně dle zákona, takové rozhodnutí nevyžaduje speciální postup a výstupem nemusí být usnesení z formálně upraveného zasedání statutárního orgánu. Čech s Šukem uvádějí pro představu postup, kdy se jeden jednatel obrátí na zbylé dva prostřednictvím e-mailové zprávy. K založení většinového souhlasu jednatelů ve smyslu ustanovení § 195 odst. 1 zákona o obchodních korporacích bude v tomto případě postačovat, že první z nich pozitivně odpoví a druhý se nevyjádří⁷⁸.

Požadavek souhlasu většiny jednatelů, ať už jako individuálního či jako kolektivního orgánu, se potom z logiky věci uplatní pouze v rozhodovací rovině obchodního vedení, přestože má obchodní vedení i složku realizační, respektive své projevy navenek. Tento závěr lze učinit už jenom pomocí jazykového výkladu, kdy zákon o obchodních korporacích ve zmiňovaných

---

⁷⁴ FILIP, V.; LASÁK, J. § 440 [Rozhodování představenstva a průběh jednání]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

⁷⁵ ŠTENGLOVÁ, I. § 194 [Statutární orgán]. In ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P., 2020, op. cit., s. 512-517 [cit. 29.04.2024].

⁷⁶ JOSKOVÁ, Lucie. Jednatelé jako kolektivní orgán. Rekodifikace a praxe, 2013, ročník 1, č. 10, s. 2-5.

⁷⁷ CHALUPA, I.; REITERMAN, D. MINIVZOR Jak formulovat ve společenské smlouvě s.r.o. pravidla ohledně rozhodování o obchodním vedení v případě, že má s.r.o. více jednatelů, kteří netvoří kolektivní orgán, odlišně od § 195 odst. 1 ZOK? In Praktický manuál k ZOK [online]. 2021 [cit. 28.04.2024] Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/220192/1/2>.

⁷⁸ ČECH, P.; ŠUK, P., 2016, op. cit., s. 107.

ustanoveních pojednává o „rozhodování“ o obchodním vedení. Způsob rozhodování a způsob, jakým se jeho výsledek následně projeví navenek, jsou na sobě navzájem relativně nezávislé⁷⁹.

2.2.2 Rozhodování o obchodním vedení v akciové společnosti

Statutárním orgánem akciové společnosti s dualistickým systémem je představenstvo⁸⁰, které má dispozitivně tři členy⁸¹. V případě, že je představenstvo vícečlenné, tvoří (vzhledem k absenci obdobné úpravy jako u společnosti s ručením omezeným) vždy kolektivní orgán. Individuálním orgánem tak bude představenstvo z logiky věci pouze v situaci, kdy bude mít pouze jednoho člena.

Zákaz jednočlenného představenstva mohou založit pouze zvláštní zákony; je tomu tak například u bank, jejichž představenstvo musí mít minimálně tři členy⁸². V praxi se bude počet členů představenstva odvíjet od potřeb dané společnosti, přičemž vyšší počet najde své opodstatnění zřejmě zejména ve velkých společnostech s důležitými požadavky na odbornost a schopnost společnost „ukočírovat“. Ostatně to je i důvodem zmíněné odchylné úpravy pro banky, neboť na způsobilost členů statutárního orgánu je kladen zvláštní důraz a počet členů představenstva banky musí být dostatečný pro plnění úkolů v oblasti řízení i kontroly banky⁸³, což by v praxi pro jediného člena představenstva zřejmě ani nebylo v jeho silách. Na rozhodování představenstva dualistické akciové společnosti se tedy plně uplatní výše zmiňovaná pravidla pro rozhodování kolektivního orgánu.

Statutárním orgánem v akciové společnosti s monistickým systémem je správní rada⁸⁴. Shodně jako představenstvo má zásadně tři členy⁸⁵ a tvoří tedy kolektivní orgán. Pozastavme se ovšem nad skutečností, že monistický systém vnitřního řízení akciové společnosti prošel relativně nedávno zásadní změnou, když velká novela ZOK zrušila úpravu monistického systému v podobě existence správní rady i statutárního ředitele. To se dotýká i problematiky

---

⁷⁹ HOUDEK, Z. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 109.

⁸⁰ Ustanovení § 435 odst. 1 ZOK.

⁸¹ Ustanovení § 439 odst. 1 ZOK.

⁸² Ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách.

⁸³ SMUTNÝ, Aleš, PIHERA, Vlastimil, CUNÍK, Tomáš. § 8 [Požadavky na představenstvo, dozorčí radu a správní radu banky]. In SMUTNÝ, Aleš, PIHERA, Vlastimil, SÝKORA, Pavel, CUNÍK, Tomáš. Zákon o bankách. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 249. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwe2zuhe&rowIndex=0#>.

⁸⁴ Ustanovení § 456 odst. 1 ZOK.

⁸⁵ Ustanovení § 457 odst. 1 ZOK.

počtu členů správní rady, neboť podle původního návrhu velké novely ZOK mělo být pravidlo tříčlenné správní rady jednostranně kogentní s možností úpravy ve stanovách pouze směrem nahoru, a nebyla tedy v plánu existence jednočlenné správní rady, primárně z důvodu obav z kumulace řídicí i kontrolní funkce v jedné osobě⁸⁶. To však bylo nakonec vypuštěno a počet členů správní rady je, stejně jako v případě představenstva, oboustranně dispozitivní.

Velká novela ZOK zrušením funkce statutárního ředitele konečně zavedla monistický systém v pravém slova smyslu, neboť původní model byl postaven na duálním principu, který se v mnoha ohledech nejednoznačně přibližoval dualistickému uspořádání a způsoboval výkladové potíže⁸⁷. Správní rada v sobě nyní zcela kloubí funkci statutárního i kontrolního orgánu, což je důvodem, proč se často přistupuje k řešení v podobě částečného oddělení těchto funkcí formou rozdělení členů správní rady na výkonné, jejichž úlohou bude zajišťovat day-to-day business zahrnující obchodní vedení společnosti, a nevýkonné, kteří obstarají kontrolu a dohled⁸⁸.

I tak ale vícečlenná správní rada coby kolektivní orgán rozhoduje ve sboru většinou přítomných členů (nestanoví-li stanovy vyšší počet) a případné rozdělení členů na exekutivní a neexekutivní je vnitřní záležitostí konkrétní společnosti⁸⁹. Ačkoliv toto rozdělení zákon o obchodních korporacích výslovně neupravuje, z důvodové zprávy k velké novele ZOK jasně vyplývá, že zákonodárce v průběhu přijímání předmětné novely počítal s tím, že v praxi bude využíváno⁹⁰.

Z hlediska působnosti správní rady k řízení monistické akciové společnosti užívá zákon o obchodních korporacích pojem „základní zaměření obchodního vedení“. Jedná se zřejmě o pozůstatek právní úpravy před velkou novelou ZOK, kdy vzhledem k duálnímu uspořádání působnosti uvnitř monistického systému příslušelo správní radě právě základní zaměření obchodního vedení a statutárnímu řediteli obchodní vedení v užším slova smyslu. V současné právní úpravě však vzhledem k vypuštění funkce statutárního ředitele náleží správní radě oboje, ale na druhou stranu zákon o obchodních korporacích stále mezi základním zaměřením obchodního vedení a prostým obchodním vedením činí rozdíl, což je podle mého názoru poněkud problematické, neboť v praxi bude často složité odlišit, co je základním zaměřením a co

---

⁸⁶ LASÁK, J. In ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J., LASÁK, J., PIHERA, V., LÁLA, D., JOSKOVÁ, L., 2023, op. cit., s. 581.

⁸⁷ LASÁK, J. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 378-379.

⁸⁸ LASÁK, J. § 456 [Monistický systém]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

⁸⁹ LASÁK, J. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 379.

⁹⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb. [cit. 29.04.2024].

obchodním vedením. Toto odlišení přitom činilo výkladové potíže už v předchozí právní úpravě, kde šlo o hranice rozdělení působnosti mezi správní radu a statutárního ředitele.

Z mého pohledu tato podsložka působnosti správní rady zcela postrádá smysl a její vymezení může činit značné problémy, jelikož jde kromě výše uvedeného o jakýsi zbytečný mezistupeň mezi obchodním vedením a strategickým či koncepčním rozhodováním. Mezi strategickým rozhodováním a základním zaměřením obchodního vedení je přitom zásadní rozdíl, neboť každá z těchto oblastí má odlišnou úpravu působnosti – zejména je třeba si uvědomit skutečnost, že základní zaměření je stále obchodním vedením a nelze tak do něj udělovat pokyny⁹¹, zatímco pokyny do koncepčního řízení přípustné jsou. Jak však máme v praxi poznat, jakou činnost kam zařadit, když obě oblasti stojí nad obchodním vedením?

J. Lasák základní zaměření obchodního vedení definuje jako „*vytyčení určitých mantinelů, v nichž se může obchodní vedení pohybovat*“, příkladmo pak uvádí schvalování obchodních, finančních, marketingových či investičních plánů⁹². D. Patěk strategické rozhodování popisuje jako „určení směřování korporace“ a jako příklad uvádí určení, na jaké produkty se v rámci svého předmětu podnikání korporace zaměří⁹³ - nelze snad takové rozhodnutí považovat také za základní zaměření obchodního vedení? A nakonec F. Bodlák má strategické plánování a základní zaměření obchodního vedení doslova za jeden a ten samý institut, když konstatuje, že „*v rámci působnosti v oblasti strategického plánování správní rada určuje základní zaměření obchodního vedení společnosti, a (...) měla by tak vymezovat určité mantinely obchodního vedení a strategické, dlouhodobé cíle*“⁹⁴.

2.2.3 Rozhodování v případě rozdělení působnosti v rámci kolektivního orgánu

Řešené rozdělení členů správní rady monisticky uspořádané akciové společnosti na výkonné a nevýkonné se uskutečňuje na základě ustanovení § 156 odst. 2 občanského zákoníku, které připouští rozdělení působnosti jednotlivých členů kolektivního orgánu podle určitých oborů. Podstata tohoto vnitřního rozdělení, o němž se hovoří jako o horizontální delegaci či delimitaci působnosti, spočívá ve výjimce z povinnosti rozhodování kolektivního orgánu ve sboru, kdy o záležitostech v dané oblasti rozhoduje pouze odpovědný člen (případně

---

⁹¹ LASÁK, J. § 456 [Monistický systém]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

⁹² Tamtéž.

⁹³ PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 166.

⁹⁴ BODLÁK, František In HURYCHOVÁ, Klára a BORSÍK, Daniel (ed.). Corporate governance: kolektivní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 50-51.

několik členů), jako by byl členem jediným, a není tak nutné, aby ve všech situacích rozhodoval kolektivní orgán jako celek.

Dělení vnitřní působnosti podle oborů může mít různou podobu. Typickým je rozdělení funkční, kdy v gesci některých členů statutárního orgánu může být například problematika financí, další mohou mít na starosti personální otázky a další například nákup či prodej⁹⁵. Zjevná výhoda takového uspořádání spočívá v efektivním využití schopností, dovedností či vzdělání jednotlivých členů statutárního orgánu v daných oblastech⁹⁶. Nastavení vnitřní delegace je však věcí dané společnosti – nic nebrání rozdělení například podle jednotlivých částí závodu či podle geografických oblastí, nebo dokonce kombinaci uvedených možností⁹⁷, což je představitelné například ve velkých společnostech s přeshraniční působností. Různá podoba rozdělení může spočívat též v tom, zda je působnost mezi jednotlivé členy rozdělena úplně, nebo jenom částečně. Je-li rozdělena pouze částečně, na nerozdělené oblasti se uplatní obecná úprava rozhodování kolektivního orgánu ve sboru⁹⁸.

Dle T. Dvořáka je tato konstrukce nedomyšlená, neboť popírá základní princip rozhodování kolektivního orgánu ve sboru, s čímž nelze nesouhlasit. Její smysluplné využití vidí právě v případě určení výkonných a nevýkonných členů správní rady monistické akciové společnosti⁹⁹. Na tuto problematiku má zcela odchylný pohled L. Josková¹⁰⁰, která tvrdí, že pohlížet na rozdělení členů správní rady na exekutivní a neexekutivní jako na horizontální delegaci není možné, a to zejména proto, že by zde absentoval dozor nevýkonných členů ze strany výkonných (což nazývá „kontrolou kontroly“, která nedává smysl). Z toho důvodu se dívá na výkonné a nevýkonné členy jako na dva separátní orgány, v jejichž rámci je potom vnitřní rozdělení působnosti možné; zároveň však neuvádí, co by tedy mělo být zákonnou oporou pro takové rozdělení, není-li jí ustanovení § 156 odst. 2 občanského zákoníku.

Ustanovení je však použitelné na všechny kolektivní orgány, tedy zejména volené orgány akciové společnosti či jednatele společnosti s ručením omezeným tvořící kolektivní orgán. V této souvislosti si lze položit otázku, zda lze ustanovení § 156 odst. 2 občanského zákoníku stejně tak

---

⁹⁵ JOSKOVÁ, Lucie. Rozdělení působnosti v rámci kolektivního orgánu a jeho dopad na odpovědnost. Bulletin advokacie, 2014, č. 7-8, s. 46-50. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgrpweyk7g5ptqx3tl42dm&groupIndex=0&rowIndex=0#>.

⁹⁶ HOUDEK, Z. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 108.

⁹⁷ JOSKOVÁ, L. Rozdělení působnosti, 2014, op. cit., [cit. 29.04.2024].

⁹⁸ ČECH, P.; ŠUK, P., 2016, op. cit., s. 112.

⁹⁹ DVOŘÁK, T. § 156 [Rozhodování kolektivního voleného orgánu]. In ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654). [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 28.04.2024]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. Dostupné online z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/11656/1/2>.

¹⁰⁰ JOSKOVÁ, L. In HURYCHOVÁ, K.; BORSÍK, D. (ed), 2015, op. cit., s. 187.

uplatnit i na více jednatelů představujících více individuálních orgánů. Jazykovým výkladem jde o možnost, která slouží pouze kolektivním orgánům; někteří autoři¹⁰¹ však dovozují, že lze tímto způsobem působnost analogicky delimitovat i mezi individuální jednatele. Jsem toho názoru, že u individuálních jednatelů se z logiky věci toto ustanovení neuplatní, a to právě z toho důvodu, že u nich není dána povinnost rozhodovat ve sboru, a to ani ve věcech obchodního vedení, kde je sice vyžadován nadpoloviční souhlas všech jednatelů, nicméně je dovozováno, že může mít jakoukoliv formu.

Domnívám se, že i v případě individuálních jednatelů nic nebrání tomu, aby mezi sebe působnost rozdělili, to však přímo na základě ustanovení § 195 odst. 1 zákona o obchodních korporacích¹⁰². Lze-li rozdělit působnost mezi členy kolektivního orgánu, u nichž je způsob rozhodování formálněji upraven pomocí vytyčených pravidel, o to více by to mělo být (použitím argumentu a maiori ad minus) možno působnost rozdělit i mezi orgány individuální, v jejichž případě však, myslím, vyplývá možnost spravovat určité oblasti samostatně z jejich samé podstaty. Pokud je delimitace působnosti zjednodušením hlasování a výjimkou z povinnosti hlasování ve sboru, nedává smysl tam, kde taková povinnost není. Nakonec shodně J. Lasák dovozuje, že pro využití rozdělení působnosti je určující právě to, zda příslušný orgán rozhoduje ve sboru¹⁰³. Souhlasím tedy s tím, že na individuální jednatele by se možnost horizontální delegace analogicky uplatnila tehdy, kdy by pro ně konkrétní společnost například ve společenské smlouvě, přísněji oproti zákonné úpravě, stanovila povinnost o obchodním vedení rozhodovat ve sboru.

Zákon o obchodních korporacích stanoví jedinou výjimku z možnosti delimitace působnosti v rámci správní rady monistické akciové společnosti, a to právě v problematice oblasti základního zaměření obchodního vedení. Ustanovení § 456 odst. 4 ZOK totiž výslovně zapovídá možnost vnitřně rozdělit působnost správní rady určovat základní zaměření obchodního vedení, přičemž u „prostého“ obchodního vedení takový zákaz nenajdeme. Jedná se tedy o další z důvodů, proč je nutno v monistické akciové společnosti činit rozdíly mezi obchodním vedením a jeho základním zaměřením.

---

¹⁰¹ JANŮ, P. § 156 [Rozhodování v kolektivním orgánu]. In PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol., 2023, op. cit., [cit. 29.04.2024].; LASÁK, Jan. § 156 [Rozhodování kolektivního orgánu]. In LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 584. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgfpwk5tlgi2q&tocid=nnptembsgfpwk5tlgi2q#>.

¹⁰² Shodně EICHLEROVÁ, Kateřina. Jednatelé - kolektivní, nebo individuální orgán? Rekodifikace & praxe. 2015, roč. 3, č. 7, s. 32-37.

¹⁰³ LASÁK, J. § 156 [Rozhodování kolektivního orgánu]. In LAVICKÝ, P. a kol., 2022, op. cit., s. 584, [cit. 29.04.2024].

Úmysl je zřejmě takový, aby o zásadnějších otázkách stojících nad „prostým“ obchodním vedením rozhodovala celá správní rada; důvodová zpráva k velké novele ZOK uvádí, že základní zaměření obchodního vedení je svěřeno správní radě jako celku, zatímco každodenní obchodní vedení společnosti obvykle připadne pouze výkonným členům¹⁰⁴. Kogentním zákazem delimitace však zákonodárce prakticky podkopává systém, se kterým na druhou stranu počítá, a to rozdělení členů správní rady na výkonné a nevýkonné, které není prakticky úplně možné, musí-li určité otázky zůstat v rukou správní rady jako celku. Potřeba stanovit, aby o „zásadnějších“ otázkách rozhodovala správní rada jako celek, mi také nedává kloudný smysl, neboť neodlišovalo-li by se základní zaměření obchodního vedení, jsem toho názoru, že by tyto otázky stejně přesahovaly delegované oblasti, takže by ve finále musely zůstat v rukách celého orgánu, stejně jako u ostatních kapitálových společností¹⁰⁵. Pro vymezení podsložky základního zaměření obchodního vedení tedy nevidím žádný důvodný argument, a to i s ohledem na to, že její vypuštění by na skutečnosti, že lze působnost jednotlivých členů statutárního orgánu vnitřně rozdělit, ničeho neměnilo.

Je však nutno dodat, že i v případě, kdy společnost přistoupí k využití možnosti delegovat působnost v rámci statutárního orgánu a každý z členů orgánu je pověřen výkonem pouze určité části obchodního vedení, tato činnost neztrácí povahu obchodního vedení. To znamená, že nezáleží na tom, zda má člen statutárního orgánu ve své gesci obchodní vedení jako celek nebo jeho dílčí úsek; v obou případech nemůže být takový člen při svém rozhodování podřízen jiným osobám vně statutárního orgánu, a to z důvodu zákazu zásahů do obchodního vedení.¹⁰⁶

Přestože při využití delimitace budou jednotliví členové statutárního orgánu rozhodovat autonomně ve svých oblastech, zbylé členy to nezbujuje povinnosti postupovat s péčí řádného hospodáře, která se v tomto případě posuzuje jako splněná, bylo-li dodrženo tzv. pravidlo „3 V“ – výběr osoby, vytvoření podmínek a výkon kontroly¹⁰⁷. První dvě „V“ se slévají v povinnost již na začátku rozhodnutí o delimitaci dbát na to, aby byly jednotlivé obory vhodně rozděleny mezi jednotlivé členy statutárního orgánu v souladu s jejich schopnostmi, znalostmi apod. Třetí „V“ vyjadřuje povinnost ostatních členů statutárního orgánu dohlížet na to, jak jsou jednotlivé přidělené činnosti spravovány.

---

¹⁰⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb. [cit. 29.04.2024].

¹⁰⁵ JOSKOVÁ, L. In HURYCHOVÁ, K.; BORSÍK, D. (ed), 2015, op. cit., s. 186.

¹⁰⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019.

¹⁰⁷ EICHLEROVÁ, K. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 391.

Dá se tedy shrnout, že došlo-li k rozhodnutí o delegaci, každý člen statutárního orgánu má dvě základní povinnosti – správu své přidělené oblasti a zároveň dozor těch ostatních. Kromě povinnosti dozoru nejsou sice ostatní členové oprávněni zasahovat do oblastí přidělených jiným členům, to však nebrání tomu, aby se člen obrátil na ostatní s požadavkem, aby o určité otázce rozhodl orgán jako celek¹⁰⁸. Tato konstrukce vychází z německé doktríny, je však třeba ji uplatnit i u nás, a to zejména v případech, kdy člen bude mít pocit, že vybraná otázka přesahuje hranice oboru jeho působnosti. Potom bude požadavek sborového rozhodnutí dokonce jeho povinností, bude-li chtít dostát péči řádného hospodáře¹⁰⁹.

Závěrem se sluší podotknout, že rozdělení působnosti podle oborů na horizontální úrovni nemá vliv na způsob zastupování společnosti. Toto pravidlo je relevantní pouze v rámci vnitřní složky působnosti statutárního orgánu.

2.3 Další složky vnitřní působnosti statutárního orgánu

Na závěr dílčího tématu ve věci působnosti statutárního orgánu je nutno si uvědomit, že jeho působnost je komplexnější než představa obchodního vedení jako vnitřní působnosti na straně jedné a zástupčího oprávnění jako vnější působnosti na straně druhé. I B. Havel shrnuje své chápání výkladu pojmů tak, že obchodní vedení je (pouze) „*množinou rutiny uvnitř korporace*“¹¹⁰.

2.3.1 Činnosti ve vztahu ke společnosti a společníkům

V rámci interní působnosti statutárního orgánu je nutno od obchodního vedení odlišit činnosti, které statutární orgán vykonává ve vztahu ke společníkům, orgánům a k samotné společnosti obecně. Nejvyšší soud ve výše citovaném (velice komplexním) usnesení ze dne 05.04.2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006 uzavřel, že: „*Do obchodního vedení společnosti však nenáleží ty činnosti, které jednatel provádí ve vztahu ke společníkům či orgánům společnosti, např. svolání valné hromady podle § 128 odst. 1 obch. zák., oznámení o následném přijetí usnesení valné hromady podle § 127 odst. 8 obch. zák., vedení seznamu společníků podle § 135 odst. 1 obch. zák. apod., neboť tyto činnosti se nedotýkají každodenní podnikatelské činnosti společnosti a směřují k výkonu práv společníků.*“ Z příkladného výčtu vyplývá, že se jedná o záležitosti, které sice spadají do působnosti statutárního orgánu, nadto do jeho vnitřní působnosti, neboť

---

¹⁰⁸ JOSKOVÁ, L. Rozdělení působnosti, 2014, op. cit., [cit. 29.04.2024].

¹⁰⁹ JOSKOVÁ, L. In HURYCHOVÁ, K.; BORSÍK, D. (ed), 2015, op. cit., s. 189.

¹¹⁰ HAVEL, B. Chiméra neproniknutelnosti, 2019, op. cit., [cit. 29.04.2024].

nezavazují žádné třetí osoby stojící vně společnosti, ale nemůže se jednat o obchodní vedení, protože jde o specifické činnosti organizační povahy.

Z. Houdek tuto množinu činností nazývá jako „*povinnost zajistit organizační fungování korporace ve vztahu k nejvyššímu orgánu*“¹¹¹. Domnívám se, že vztahovat povinnost pouze vůči nejvyššímu orgánu je poněkud nepřesné, neboť organizační činnosti mohou směřovat i vůči jiným (ať už obligatorním či fakultativním) orgánům společnosti, společníkům či jednotlivému společníkovi. Autor pak ve výčtu činností, které dle jeho názoru spadají mezi interní organizační povinnosti statutárního orgánu, uvádí mimo jiné povinnost zajistit řádné vedení účetnictví.

Problematiky vedení účetnictví bych se zde ráda dotkla, neboť jde o spornou položku, na kterou dosud panují rozporuplné názory, ačkoliv byla řešena již mnohokrát v judikatuře i v doktríně. Tak například Černá a Čech považují vedení účetnictví za součást obchodního vedení¹¹², přičemž stejný názor zastává většinová judikatura, když soudy vedení účetnictví zařadily pod obchodní vedení v mnoha rozhodnutích¹¹³. Shodně vedení účetnictví vidí například Lasák¹¹⁴. Nalezneme ovšem i názory protichůdné. Zajímavostí je, že Čech, ačkoliv v roce 2008 považoval vedení účetnictví za součást obchodního vedení, v roce 2016 spolu s Šukem už tento názor nesdílí a tyto dva instituty odděluje¹¹⁵. Z. Houdek povinnost zajistit řádné vedení účetnictví řadí mezi povinnosti související s organizačním fungováním korporace¹¹⁶. K dispozici je také hrstka soudních rozhodnutí¹¹⁷, která vybočují z většinového judikатурního posouzení účetnictví jako součásti obchodního vedení.

Vedení účetnictví se dotýká taktéž již několikrát zmiňovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019. Ve výčtu starších soudních rozhodnutí, na něž odkazuje při utváření definice obchodního vedení, sice uvádí i rozhodnutí považující vedení účetnictví za součást obchodního vedení. Potom však v bodě 31 uvádí, že představenstvo může vedením účetnictví pověřit třetí osobu, a tato činnost neztrácí povahu vedení účetnictví, a srovnává to se situací, kdy představenstvo třetí osobu pověří obchodním vedením, a taková

---

¹¹¹ HOUDEK, Z. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 109.

¹¹² ČERNÁ, S.; ČECH, P. Kde jsou hranice, 2008, op. cit., s. 455.

¹¹³ Např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.02.2015, sp. zn. 21 Cdo 496/2014, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 05.01.2017, sp. zn. 21 Cdo 4393/2016, ze dne 23.02.2017, sp. zn. 5 Tdo 1044/2016 nebo ze dne 05.04.2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006.

¹¹⁴ LASÁK, J. In ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J., LASÁK, J., PIHERA, V., LÁLA, D., JOSKOVÁ, L., 2023, op. cit., s. 534.

¹¹⁵ ČECH, P.; ŠUK, P., 2016, op. cit., s. 185.

¹¹⁶ HOUDEK, Z. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 109.

¹¹⁷ Např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.08.2017, sp. zn. 21 Cdo 1876/2017 nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.01.2016, sp. zn. 5 Tdo 1226/2015-41.

činnost bude stále obchodním vedením. Domnívám se, že z tohoto lze nepřímo vyvodit, že i Nejvyšší soud považuje vedení účetnictví a obchodní vedení za dva odlišné instituty, které náležejí statutárnímu orgánu, nicméně vedení účetnictví je specifickou činností, která by neměla být „pohlcována“ obchodním vedením.

Já se přikláním k (nejspíše menšinovému) názoru, že vedení účetnictví nelze považovat za součást obchodního vedení. Ačkoliv souzním s tím, že účetnictví je bezpochyby součástí každodenního života obchodní společnosti, jde podle mého názoru o činnost s jinou konotací než zbylé činnosti řazené do obchodního vedení, a povaha vedení účetnictví lépe spadá do vymezované organizační kategorie v rámci interní působnosti statutárního orgánu. Tento názor zastávám už jen kvůli systematické, kterou zvolil zákonodárce. Pokud by jeho záměrem bylo zahrnout zajištění řádného vedení účetnictví do množiny obchodního vedení, nedává smysl, proč by tuto povinnost specifikoval samostatně¹¹⁸. Vždyť ve všech příslušných ustanoveních zákona o obchodních korporacích vymezuje zákonodárce působnost statutárních orgánů jednotlivých typů kapitálových společností jednak obecně, tedy tak, že jim přísluší obchodní vedení společnosti a tzv. zbytková působnost (viz. dále v bodě 2.3.2 této práce), a vedle toho jim svěřuje důležitá dílčí práva a povinnosti¹¹⁹, kterými jsou například předkládání účetní závěrky valné hromadě, zpracovávání výroční zprávy a její ukládání do sbírky listin, svolávání valné hromady, zpracovávání zprávy o vztazích, zaslání návrhu rozhodnutí per rollam, vyhotovování úplného znění společenské smlouvy atd. Všechny tyto povinnosti svou povahou spadají mezi činnosti, které statutární orgán vykonává ve vztahu ke společnosti a/nebo společníkům.

Zajištění řádného vedení účetnictví je systematicky zařazeno vedle předkládání účetní závěrky valné hromadě ke schválení, z čehož vyplývá záměr hledět na vedení účetnictví stejným úhlem pohledu. Navíc se domnívám, že povaha vedení účetnictví se ani neslučuje s definicemi obchodního vedení, respektive s typem činností do něj zařazovaných. Řekl-li Nejvyšší soud v již několikrát zmiňovaném usnesení ze dne 05.04.2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006, že tzv. organizační záležitosti nenáležejí do obchodního vedení z toho důvodu, že se nedotýkají každodenní podnikatelské činnosti společnosti, povinnost vedení účetnictví se jí snad dotýká? Jedná se o plnění zákonné povinnosti, nikoliv o řízení společnosti z hlediska naplňování jejího cíle a účelu.

---

¹¹⁸ Ust. § 196 ZOK pro jednatele s.r.o., § 435 odst. 4 ZOK pro představenstvo v a.s. s dualistickým systémem, § 456 odst. 5 pro správní radu v a.s. s monistickým systémem.

¹¹⁹ FILIP, V.; LASÁK, J. § 435 [Působnost představenstva]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

2.3.2 Zbytková působnost statutárního orgánu

Za další vnitřní množinu působnosti statutárního orgánu potom můžeme považovat tzv. zbytkovou působnost, kterou mu svěřuje ustanovení § 163 občanského zákoníku coby veškerou další působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří orgánu jinému. Zbytková působnost je některými autory uváděna jako stojící mimo schéma vnitřní a vnější působnosti¹²⁰, já se však přikláním k jejímu zařazení do působnosti interní. Shodně zbytkovou působnost komentuje V. Janošek, a to doslovně tak, že „*ustanovení upravuje rozsah vnitřní (rozhodovací) působnosti statutárního orgánu, na rozdíl od § 164, který dopadá na vnějškovou působnost statutárního orgánu (jednání za PO)*“¹²¹.

Zbytková působnost statutárního orgánu má v souvislosti s institutem obchodního vedení velký význam v již zmiňované oblasti neobvyklých obchodů neboli strategických či koncepčních rozhodnutí. Je to totiž rozhodování v této oblasti, jež může být společenskou smlouvou svěřeno valné hromadě coby nejvyššímu orgánu, neboť není ve výlučné působnosti statutárního orgánu. Pokud společnost k takové úpravě nepřistoupí, případně pokud je valná hromada při nutnosti takové rozhodnutí učinit nečinná, potom povinnost činit strategická rozhodnutí spadne na statutární orgán právě v rámci jeho zbytkové působnosti. Kromě koncepčních rozhodnutí si pak pod zbytkovou působností můžeme představit například jmenování likvidátora¹²². I zbytkovou působnost je tudíž třeba odlišovat od obchodního vedení.

Díky zbytkové působnosti je statutární orgán kapitálových společností orgánem s nejširší rozhodovací působností, což je zásadním rozdílem oproti osobním společnostem, kde vzhledem k většímu akcentu na osobní účast ve společnosti náleží zbytková působnost všem společníkům.

2.4 Dílčí shrnutí

Ve druhé části této práce jsem se zaměřila na obchodní vedení jakožto jednu ze složek působnosti statutárního orgánu a na jeho vymezení vůči složkám zbylým. Dovodila jsem, že působnost statutárního orgánu lze obecně rozdělit na vnitřní a vnější, jíž je zástupčí oprávnění, tedy jednání za společnost navenek. Zástupčí oprávnění je třeba od obchodního vedení odlišovat, byť jde o instituty často na sebe navazující a někdy provázané natolik, že se mezi autory objevovaly snahy o jejich spojení v jeden celek. Dospěla jsem však k závěru, že takové pojetí

---

¹²⁰ PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 162.

¹²¹ JANOŠEK, V. § 163 [Zbytková působnost statutárního orgánu]. In PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol., 2023, op. cit., [cit. 29.04.2024].

¹²² LASÁK, J. § 456 [Monistický systém]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

není možné, a to zejména z důvodu lišící se úpravy odpovědnosti, omezenosti a možnosti zásahů do těchto institutů.

Obchodní vedení tedy tvoří jednu ze složek vnitřní působnosti statutárního orgánu, a to vedle:

- (i) množiny (organizačních) činností, které orgán vykonává ve vztahu ke společníkům a společnosti jako takové, přičemž do této kategorie řadím rovněž spornou otázku vedení účetnictví, která je někdy považována za součást obchodního vedení, a
- (ii) tzv. zbytkové působnosti, která znamená, že do působnosti statutárního orgánu „spadnou“ veškeré další záležitosti, které právní úprava či zakladatelské právní jednání nesvěří orgánu jinému. Zbytková působnost statutárního orgánu nalézá využití zejména v oblasti strategických či koncepčních rozhodnutí.

V neposlední řadě jsem se věnovala členění samotného obchodního vedení, a to na složku rozhodovací a faktickou neboli realizační. S ohledem na důraz, který je kladen na rozhodovací složku obchodního vedení jako na tu hlavní či prvotní, na níž pak realizační složka navazuje, jsem považovala za důležité rozebrat způsob rozhodování o obchodním vedení, který se liší zejména z hlediska toho, zda je statutární orgán kolektivní či individuální.

Narazila jsem také na (z mého pohledu poněkud problematickou) úpravu rozhodování správní rady v akciové společnosti s monistickým systémem, která relativně nedávno prošla zásadní změnou zavedenou velkou novelou ZOK, a na ni navazující možnost rozdělení působnosti mezi jednotlivé členy statutárního orgánu formou horizontální delegace, přičemž jsem dovodila, že takto je možné působnost delimitovat rovněž v oblasti obchodního vedení.

3 Možnosti přenosu obchodního vedení z působnosti statutárního orgánu

Celou touto prací se prolíná tvrzení, že obchodní vedení spadá do výlučné působnosti statutárního orgánu, a ten je jako jediný příslušný k jeho výkonu, ať už ve formě složky rozhodovací či realizační, čemuž odpovídá povinnost ostatních do obchodního vedení nezasahovat.

Zbývá si tak položit otázku, zda z tohoto pravidla existují nějaké výjimky. Mohou obchodní vedení v kapitálových společnostech vykonávat jiné osoby než členové statutárního orgánu?

3.1 Možnosti přenosu obchodního vedení na zaměstnance a prokuristu

V bodě 2.2.3 této práce jsem se věnovala problematice tzv. vnitřní neboli horizontální delegace působnosti v rámci kolektivního orgánu obchodní korporace a vyvodila jsem, že je možno tímto způsobem rozdělit mezi jednotlivé členy statutárního orgánu i působnost k obchodnímu vedení.

Výkonem určité části působnosti, a to i v oblasti obchodního vedení, lze však pověřit také osoby odlišné od členů daného orgánu, a to v podobě vertikální neboli vnější delegace. Takovými pověřenými osobami pak mohou být například vedoucí zaměstnanci či externí poskytovatelé služeb¹²³. Před rekodifikací soukromého práva tuto možnost dokonce výslovně připouštěl obchodní zákoník v ustanovení § 66d, který stanovil, že statutární orgán může obchodním vedením pověřit zcela nebo zčásti jiného, přičemž příkladmo uváděl právě zaměstnance.

Čech s Šukem upozorňují, že v určitých případech, zejména nedisponuje-li člen statutárního orgánu znalostmi, dovednostmi, schopnostmi či časovými možnostmi dostatečnými pro řádný výkon činností v rámci jemu svěřené působnosti, jinou osobu dokonce pověřit *musí*, aby dostal požadavku náležitě péče¹²⁴. Stejně jako v případě delegace horizontální, i zde zůstává členům statutárního orgánu povinnost péče řádného hospodáře, která se projevuje zejména trojí odpovědností: (i) za výběr, (ii) za zadání, vedení a součinnost, a (iii) za kontrolu¹²⁵.

---

¹²³ PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 188.

¹²⁴ ČECH, P.; ŠUK, P., 2016, op. cit., s. 162.

¹²⁵ Např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.04.2011, sp. zn. 29 Cdo 2287/2010, ze dne 28.02.2013, sp. zn. 29 Cdo 1606/2011, či ze dne 24.03.2005, sp. zn. 8 Tdo 124/2005.

V rozsudku ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019 velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu k vertikální delegaci vyvodil následující závěr, který je v souvislosti s obchodním vedením zásadní: *„Skutečnost, že výkonem určité činnosti, spadající do působnosti představenstva, je rozhodnutím představenstva pověřena třetí osoba, však ničeho nemění na tom, že jde o činnost spadající do působnosti představenstva. Stejně tak platí, že každá z těchto činností je (v důsledku) vykonávána v „řídící působnosti“ představenstva jakožto nejvyššího řídícího (výkonného) orgánu, a to bez ohledu na to, do kolika úrovní je rozvrstvena řídící struktura společnosti. Jinak řečeno, povaha této činnosti se nijak nemění ani v důsledku její vnější delegace, ani tím, zda pověřená osoba je řízena přímo představenstvem, či vedoucím zaměstnancem, který je podřízen představenstvu.“* Ze závěru Nejvyššího soudu plyne, že v zásadě nic nebrání tomu, aby členové statutárního orgánu část své působnosti v oblasti obchodního vedení přenesli (při zachování požadovaných standardů) na osoby stojící mimo tento orgán. Zejména velké společnosti si potom mohou dopomoci přijímáním tzv. compliance programů, v nichž lze systém vnější delegace formalizovat tak, aby se předešlo případným nedostatkům¹²⁶.

Obchodní vedení, byť vykonáváno zprostředkovaně, je však stále obchodním vedením, které náleží statutárnímu orgánu. Rozhodne-li se statutární orgán částí obsahové náplně obchodního vedení pověřit třetí osoby, nemění to nic na tom, že zůstává v jeho působnosti a nezbaví se ani své odpovědnosti za jeho řádný výkon. Je nutno mít na paměti, že při vertikální delegaci nedochází k přenosu obchodního vedení jako takového, nýbrž pouze jednotlivých činností do něj náležících. Jak shrnuje M. Vrajík: *„zaměstnanec vykonává pouhou exekutivu, nikoliv obchodní vedení, které přísluší statutárnímu orgánu“*¹²⁷. Taktéž platí, že zaměstnanec, a to ani ten vedoucí, nikdy nebude při výkonu těchto činností konečnou instancí, neboť tou zůstává statutární orgán¹²⁸.

Mohlo by se zdát, že obdobné postavení jako statutární orgán má i prokurista. Domnívám se však, že v tomto případě je dosti jasné, že prokurista k obchodnímu vedení oprávněn není, a to z toho důvodu, že prokura je obchodní plnou mocí udělenou k právním jednáním, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu¹²⁹. Prokura je, už jen na základě jejího systematického

---

¹²⁶ PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 189.

¹²⁷ VRAJÍK, M. In HURYCHOVÁ, K.; BORSÍK, D. (ed), 2015, op. cit., s. 232.

¹²⁸ Tamtéž.

¹²⁹ Ustanovení § 450 OZ.

zařazení v rámci občanského zákoníku, druhem smluvního zastoupení. Jak uvádějí Filip s Lasákem¹³⁰, prokurista je oprávněn společnost zastupovat a právně za ni jednat, a to sice široce ve všech záležitostech, k nimž při provozu závodu obvykle dochází, ale stále je pouze jejím zástupcem. Vymezila-li jsem v kapitole 2.1 této práce obchodní vedení jako vnitřní množinu působnosti statutárního orgánu, odlišnou od té vnější, prokuristova pravomoc nepřesahuje vnější složku působnosti statutárního orgánu – tedy zástupčí oprávnění.

Tentýž závěr učinil Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 15.11.2017, sp. zn. 29 Cdo 4554/2015, v němž judikoval, že: *„prokurista je (...) toliko smluvním zástupcem (zmocněncem) této právnické osoby, aniž by byl (z titulu prokury) oprávněn činit rozhodnutí o jejím obchodním vedení (či o jejích jiných záležitostech); jinak řečeno, prokurista (pouze z titulu prokury) nepůsobí svou vůlí „dovnitř“ právnické osoby (...)“*.

3.2 Možnosti přenosu obchodního vedení na likvidátora a insolvenčního správce

Obchodní korporace se však mohou dostat do situací, v nichž působnost statutárního orgánu alespoň částečně přechází na jiné, zvláštní subjekty, a to často i neplánovaně, v důsledku jiné skutečnosti než dobrovolné delegace působnosti. Příkladem jsou situace, kdy se korporace dostane do likvidace¹³¹ nebo úpadku¹³².

Okamžikem vstupu obchodní korporace do likvidace nastává fáze jejího „života“ mezi zrušením a zánikem. Společnost tedy zatím existuje, ale dochází ke změně jejího účelu z původně vymezeného v zakladatelském právním jednání (viz. bod 1.2.2 této práce) na účel likvidace, který definuje občanský zákoník jako vypořádání majetku zrušené právnické osoby, vyrovnání dluhů věřitelům a naložení s likvidačním zůstatkem. Při vstupu společnosti do likvidace je povolán likvidátor, který okamžikem svého povolání nabývá působnosti statutárního orgánu¹³³. Likvidátorem může být jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu¹³⁴ a stejně jako statutární orgán má povinnost jednat s péčí řádného hospodáře. Dochází však ke specifické situaci, kdy působnost statutárního orgánu sice přechází na likvidátora, ale

---

¹³⁰ FILIP, V.; LASÁK, J. § 435 [Působnost představenstva]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

¹³¹ Likvidace jakožto proces vypořádání majetkových vztahů korporace, která směřuje ke svému zániku, se vyžaduje po zrušení právnické osoby bez právního nástupce; právnické osoby jsou zásadně rušeny s likvidací, neplyne-li z právního jednání o zrušení právnické osoby, že je rušena bez likvidace (ust. § 169 OZ).

¹³² Ustanovení § 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona).

¹³³ Ustanovení § 193 OZ.

¹³⁴ Ustanovení § 189 OZ.

k zániku statutárního orgánu jako takového nedochází a jeho členové zůstávají ve funkci. Na likvidátora tak přechází pouze část působnosti statutárního orgánu, a to v rozsahu potřebném pro provádění likvidace a dosažení jejího účelu.

Co všechno však na likvidátora přejde? Není pochyb o tom, že likvidátor nabývá vnější složku působnosti, tedy jednatelské oprávnění, kdy je namísto statutárního orgánu oprávněn k zastupování společnosti, při němž bude pouze limitován zákazem právního jednání mimo účel likvidace¹³⁵. Pokorná však jde ještě dál a interpretuje přechod působnosti na likvidátora tím způsobem, že mu bude svědčit i výkon obchodního vedení coby řízení korporace v průběhu likvidace¹³⁶. Obdobně se vyjadřuje Patěk, dle něhož je dosažení zániku obchodní korporace jedním ze způsobů naplnění účelu její existence, a z toho důvodu na likvidátora přechází působnost k jejímu každodennímu řízení¹³⁷. S těmito názory se plně neztotožňuji. Jak uvádějí Filip s Lasákem¹³⁸, členové statutárního orgánu jmenováním likvidátora sice ztrácejí podstatnou část své působnosti, v jejich kompetenci však zůstávají především záležitosti směřující dovnitř společnosti. Mezi ně lze zahrnout zejména množinu organizačních úkonů vůči společnosti a společníkům¹³⁹; obchodní vedení je ale rovněž součástí vnitřní složky působnosti statutárního orgánu, dalo by se tedy dovodit, že obchodní vedení i během likvidace zůstane statutárnímu orgánu?

Ani tento závěr by dle mého názoru nebyl úplně správný. Mám totiž za to, že v procesu likvidace se samotná podstata obchodního vedení téměř vytratí. Je-li obchodní vedení organizováním a řízením podnikatelské činnosti vedoucí k naplnění účelu, za nímž byla korporace založena, ve fázi likvidace už postrádá smysl. Naplňování účelu fungování společnosti tedy zřejmě nevykládám tak široce jako například Patěk (viz. výše).

Do relativně podobné pozice jako likvidátor se dostává insolvenční správce, na nějž prohlášením konkursu na společnost přechází oprávnění nakládat s její majetkovou podstatou coby dlužníka, jakož i výkon práv a povinností s majetkovou podstatou souvisejících.

---

¹³⁵ POKORNÁ, J. In POKORNÁ, J.; LASÁK, J. a KOTÁSEK, J. a kol., 2022, op. cit., s. 206.

¹³⁶ Tamtéž, s. 210.

¹³⁷ PATĚK, D. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 162.

¹³⁸ FILIP, V.; LASÁK, J. § 435 [Působnost představenstva]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

¹³⁹ Dle usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15.02.2001, sp. zn. 7 Cmo 271/2000 zůstává statutárnímu orgánu například povinnost svolat valnou hromadu; organizační vnitřní záležitosti se však zřejmě budou dělit mezi statutární orgán a likvidátora dle svého účelu. Na likvidátora logicky přejde například povinnost sestavit účetní závěrku, která je svou povahou vnitřní, ale jedná se o účel likvidace.

Insolvenční zákon uvádí demonstrativní výčet činností insolvenčního správce, mezi nimiž je mimo jiné například rozhodování o obchodním tajemství a jiné mlčenlivosti, vystupování vůči dlužníkovým zaměstnancům jako zaměstnavatel, zajištění provozu dlužníkovy podniku nebo vedení účetnictví.

Stejně jako u likvidace, ani prohlášením konkursu statutární orgán společnosti nezaniká a členové statutárního orgánu nepozbývají svoji funkci. Svou působnost však vykonávají pouze v tom rozsahu, ve kterém nepřešla na insolvenčního správce¹⁴⁰. Z příkladného výčtu činností insolvenčního správce vyplývá, že na něj přecházejí některá práva a povinnosti spadající do vnitřní působnosti statutárního orgánu, a to jak organizačního charakteru (vedení účetnictví), tak i naplňující definici obchodního vedení (zajištění provozu dlužníkovy podniku¹⁴¹).

Lze tedy, myslím, uzavřít, že v tomto případě výjimku nalezeme. Během konkursu prohlášeného na společnost insolvenčnímu správci v rozsahu souvisejícím s majetkovou podstatou zřejmě náleží i obchodní vedení.

3.3 Možnosti přenosu obchodního vedení na valnou hromadu

V bodě 1.2.2 této práce již bylo řečeno, že zákaz zásahů do obchodního vedení nelze obejít ani ujednáním v zakladatelském právním jednání. Přestože do působnosti valné hromady může společenská smlouva nebo stanovy svěřit rozhodování o dalších otázkách nad rámec zákona¹⁴², tato možnost neplatí pro záležitosti spadající do obchodní vedení.

V rámci úpravy působnosti valné hromady společnosti s ručením omezeným obsahuje zákon o obchodních korporacích poněkud problematické ustanovení § 190 odst. 3, které valné hromadě umožňuje vyhradit si rozhodování případů, které podle zákona o obchodních korporacích náleží do působnosti jiného orgánu společnosti, a zároveň je do působnosti valné hromady nesvěřuje ani společenská smlouva¹⁴³. Mezi autory panují neshody ohledně toho, zda si valná hromada s.r.o. tímto způsobem může atrahovat také rozhodování o obchodním vedení. Jádrem problému je v zásadě spor o specialitě ustanovení § 190 odst. 3 zákona o obchodních korporacích připouštějícího atrakci valnou hromadou ve vztahu k ustanovení § 195 odst. 2

---

¹⁴⁰ FILIP, V.; LASÁK, J. § 435 [Působnost představenstva]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

¹⁴¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019.

¹⁴² Ustanovení § 190 odst. 2 písm. p) ZOK pro s.r.o., § 421 odst. 2 písm. p) ZOK pro a.s.

¹⁴³ ŠUK, P. § 190 [Působnost valné hromady]. In ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P., 2020, op. cit., s. 468-482 [cit. 29.04.2024].

zákona o obchodních korporacích zapovídajícímu komukoliv udělovat jednateli pokyny do obchodního vedení.

Proti možnosti atrakce se jednoznačně stavili Čech s Šukem již v roce 2016, kdy tento závěr jednoduše odůvodnili odkazem na ustanovení § 195 odst. 2 ZOK¹⁴⁴. P. Šuk tento postoj více rozvedl o několik let později, kdy navíc dovozuje, že jej potvrdila i velká novela ZOK, během jejíhož projednávání v Poslanecké směnovně byl vypuštěn návrh na doplnění předmětného ustanovení připouštějícímu atrakci o dovětek „*tím není dotčen § 195*“. Situaci, v níž by si valná hromada takto vyhradila rozhodnutí o záležitosti obchodního vedení, staví na roveň svěřeni rozhodovací působnosti v oblasti obchodního vedení valné hromadě ve společenské smlouvě, přičemž takové ujednání by bylo nicotné¹⁴⁵. Tentýž názor sdílí například Eichlerová¹⁴⁶ či Josková¹⁴⁷. Na stranu nepřipustnosti atrakce se zjevně staví také judikatura. K této otázce se doposud vyjádřil Vrchní soud v Praze ve svém usnesení ze dne 07.05.2019, sp. zn. 14 Cmo 244/2018, v němž důsledně následoval postoj Čecha s Šukem, a nepřímo shodně také Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 29.05.2019, sp. zn. 27 Cdo 2645/2018-II.

Hlavním zastáncem opačného stanoviska je B. Havel, mezi jehož hlavními argumenty pro možnost valné hromady vyhradit si rozhodování o obchodním vedení je povaha společnosti s ručením omezeným jakožto smíšené obchodní společnosti s osobními prvky¹⁴⁸. Souhlasí s ním D. Lála, který tuto teorii rozvíjí a podporuje vnímáním s.r.o. coby mezistupněm mezi osobními společnostmi a akciovou společností s blízkými vztahy mezi společníky¹⁴⁹. Nově se na stranu Havla postavila i J. Pokorná připuštěním atrakce jakožto ojedinělého, výjimečného průlomu do rozhodovací pravomoci statutárního orgánu¹⁵⁰. Tito autoři vidí v onom „osobním prvku“ společnosti s ručením omezeným prostor pro uplatnění analogie se společnostmi osobními, v nichž do obchodního vedení valná hromada zasahovat může.

---

¹⁴⁴ ČECH, P.; ŠUK, P., 2016, op. cit., s. 290.

¹⁴⁵ ŠUK, P. § 190 [Působnost valné hromady]. In ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P., 2020, op. cit., s. 468-482 [cit. 29.04.2024].

¹⁴⁶ EICHLEROVÁ, K. In ČERNÁ, S.; ŠTENGLOVÁ, I. a PELIKÁNOVÁ, I. a kol., 2021, op. cit., s. 374.

¹⁴⁷ JOSKOVÁ, Lucie. Zásady a pokyny valné hromady a jejich dopad na odpovědnost členů volených orgánů. Obchodněprávní revue, 2022, č. 1, s. 14-22. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgjpw64s7gfpngxzrgq&groupIndex=0&rowIndex=0#>.

¹⁴⁸ HAVEL, B. Chiméra neproniknutelnosti, 2019, op. cit., [cit. 29.04.2024].

¹⁴⁹ LÁLA, Daniel. Druhy podílů v kapitálových společnostech. Beckova edice právní instituty. V Praze: C.H. Beck, 2020. s. 44-47.

¹⁵⁰ POKORNÁ, J. § 190 [Působnost valné hromady]. In LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol., op. cit., [cit. 29.04.2024].

Osobně se přikláním k názoru, dle něhož atrakce působnosti k obchodnímu vedení ze strany valné hromady možná není. Přestože jsou argumenty druhé skupiny autorů ohledně smíšené povahy společnosti s ručením omezeným zcela logické a smysluplné, záměr oddělení obchodního vedení od působnosti valné hromady mi vyplývá ze samotného znění zákona. Je tomu tak už jen z toho důvodu, že zákonodárce jednoznačně řadí společnost s ručením omezeným mezi kapitálové společnosti¹⁵¹, a zejména pro úzké sepětí oblasti obchodního vedení s povinností péče řádného hospodáře, kterou společníci společnosti s ručením omezeným nemají. Souhlasím se shrnutím Joskové, která výklad B. Havla vyvrací s tím, že „(p)okud bychom proto připustili zásahy společníků společnosti s ručením omezeným do obchodního vedení či dokonce přenos obchodního vedení jako celku na valnou hromadu, narušili bychom pečlivě vyvážené odpovědnostní vztahy uvnitř společnosti...“¹⁵².

Přesto však není pochyb o tom, že ustanovení § 190 odst. 3 zákona o obchodních korporacích v souvislosti s obchodním vedením i tak své uplatnění nalézá, a to ve výše vymezené oblasti strategického či koncepčního řízení. Rozhodování v této oblasti totiž spadá do zbytkové, nikoliv výlučné působnosti jednatelů, což umožňuje založit působnost valné hromady buď výslovně ve společenské smlouvě, nebo může valná hromada využít právě možnosti atrakce a o záležitostech v této oblasti sama rozhodnout. To potvrdil mimo jiné i Nejvyšší soud ve výše zmiňovaném rozsudku ze dne 29.05.2019, sp. zn. 27 Cdo 2645/2018-II.

V rámci úpravy akciové společnosti je vzhledem k absenci obdobného ustanovení postaveno najisto, že si valná hromada rozhodnutí v záležitostech, které jí do její působnosti nejsou svěřeny přímo ve stanovách¹⁵³, aťahovat nemůže. Důvodem takto důsledného oddělení kompetencí je povaha akciové společnosti jakožto „čisté“ kapitálové společnosti (na rozdíl od společnosti s ručením omezeným, jejíž „smíšená“ povaha je právě argumentem B. Havla k založení možnosti atrakce).

3.4 Dílčí shrnutí

Ve třetí části této práce jsem se zamýšlela nad možnými výjimkami z pravidla, že obchodní vedení spadá do výlučné kompetence statutárního orgánu.

Z hlediska možného přenosu obchodního vedení na vedoucí zaměstnance či externí osoby pomocí vertikální delegace jsem dovodila, že je tímto způsobem možné přenést pouze výkon

---

¹⁵¹ Ustanovení § 1 odst. 2 ZOK.

¹⁵² JOSKOVÁ, L. Zásady a pokyny, 2022, op. cit., [cit. 28.04.2024].

¹⁵³ ČECH, P.; ŠUK, P., 2016, op. cit., s. 331.

dílčích činností, nikoliv obchodní vedení jako takové. To nadále zůstává v působnosti statutárního orgánu. Přenos obchodního vedení neshledávám možným ani v případě prokuristy, který má sice v mnoha ohledech podobné postavení jako statutární orgán, omezuje se však na vnější složku jeho působnosti, tedy jednání navenek.

Poněkud složitější mohou být případy, kdy část působnosti statutárního orgánu přejde na určité subjekty v důsledku specifické situace, již může být likvidace či insolvence. Zde se doktrinální názory liší a někteří autoři jsou toho názoru, že subjekty jako likvidátor či insolvenční správce přejímají obsah působnosti statutárního orgánu včetně obchodního vedení. Ačkoliv je to diskutabilní oblast, mám za to, že v procesu likvidace je fungování společnosti omezeno natolik, že podstata i smysl obchodního vedení de facto vymizí. Působnost insolvenčního správce naproti tomu vymezuje insolvenční zákon pomocí demonstrativního výčtu jeho činností, a vzhledem k tomu, že jsou mezi nimi činnosti naplňující judikurní definici obchodního vedení, jazykovým výkladem lze dovodit, že na insolvenčního správce v tomto ohledu přejde.

Třetí řešenou oblastí byly možnosti přenosu působnosti k obchodnímu vedení z hlediska kompetencí valné hromady jako nejvyššího orgánu. Na otázku, zda by bylo možné pověřit valnou hromadu obchodním vedením v zakladatelském právním jednání, jsem si odpověděla, že nikoliv, neboť takové ujednání by bylo nezákonným obcházením zákazu zásahů do obchodního vedení.

Nejednoznačná je však otázka možnosti vyhrazení si působnosti k obchodnímu vedení valnou hromadou společnosti s ručením omezeným, která si takto může atrahovat rozhodování případů, které podle zákona o obchodních korporacích náleží do působnosti jiného orgánu. Tato problematika rozděluje autory na dva protichůdné tábory, přičemž možnost této atrakce je odůvodňována smíšenou povahou společnosti s ručením omezeným jako kapitálové společnosti s osobními prvky. Přestože je to argumentace, která dává smysl, nepřesvědčila mě natolik, abych s touto skupinou autorů souhlasila, neboť ze znění zákona jasně vyplývá úmysl zákonodárce svěřit obchodní vedení (kromě výslovných výjimek) statutárnímu orgánu.

4 Srovnání se slovenskou právní úpravou

Obsahem poslední části je náhled do problematiky obchodního vedení kapitálových společností v právním řádu naší sousední země, Slovenské republiky. Stejně jako obě země sdílejí společné historické a kulturní kořeny, i právní úpravy se v mnohém podobají, už jenom z toho důvodu, že český i slovenský právní systém lze podřadit pod kontinentální typ právní kultury. Lze ovšem zaznamenat určité odlišnosti, kvůli nimž je třeba se mít na pozoru při interpretaci i aplikaci slovenského práva, k níž vzhledem k četným (nejen) obchodním vztahům mezi námi a našimi sousedy dochází nezdědkakdy.

Úvodem považuji za důležité vymezit, kde vůbec úpravu korporálního práva, potažmo kapitálových společností, hledat. Slovenské soukromé právo, na rozdíl od toho našeho, neprošlo v tomto tisíciletí velkou rekonstrukcí a základním právním předpisem obchodního práva je tak (stejně jako v předrekonstrukčním období v České republice) zákon č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (dále jen „**obchodný zákonník**“ či „**OBZ**“). Obchodný zákonník je kodexem, který svou úpravou pojímá v podstatě celé odvětví obchodního práva¹⁵⁴. Očividným rozdílem oproti české právní úpravě je skutečnost, že obchodný zákonník upravuje jak všeobecnou část obchodního práva, která je v českém právním řádu součástí občanského zákoníku, tak právo obchodních korporací, z čehož vyplývá kompaktnější úprava obchodního práva jako celku a její menší roztržitost, přestože ustanovení § 1 odst. 2 OBZ počítá ve věcech obchodným zákonníkem neupravených se subsidiárním použitím předpisů práva občanského.

Společenstevní právo je předmětem druhé části, hlavy I obchodního zákonníka, přičemž úvodní ustanovení § 56 odst. 1 obsahuje numerus clausus obchodních společností, kterými jsou veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost a s účinností od 01.01.2017 jednoduchá společnost na akcie. Přestože obchodný zákonník výslovně nedělí společnosti na osobní a kapitálové, toto dělení je právní teorií dovozováno¹⁵⁵. V této práci se budu dále zabývat pouze společností s ručením omezeným a akciovou společností, a to z důvodu jejich kapitálové povahy a značné podobnosti s českými kapitálovými společnostmi.

---

¹⁵⁴ KUBÍČEK, P. In KUBÍČEK, Pavol; ŠKRINÁR, Alexander; NEVOLNÁ, Zuzana; KOLKUSOVÁ, Radka a ĎURICA, Milan. Obchodné právo. 3. vydanie. Učebnice (Vydavateľstvi a nakladateľstvi Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavateľstvi a nakladateľstvi Aleš Čeněk, 2021, s. 15.

¹⁵⁵ ĎURICA, M. In KUBÍČEK, P.; ŠKRINÁR, A.; NEVOLNÁ, Z.; KOLKUSOVÁ, R. a ĎURICA, M., 2021, op. cit., s. 89.

Pojmy „společnost s ručením omezeným“ či „s.r.o.“ a „akciová společnost“ či „a.s.“ mají v následujících odstavcích význam slovenských forem těchto společností.

4.1 Pojem obchodního vedení

Slovenské právo se v první řadě potýká se stejným problémem jako to naše, a to s absencí legální definice obchodního vedení navzdory tomu, že je tento pojem užíván hned v několika ustanoveních obchodního zákonníka. Vzhledem k této skutečnosti je i na Slovensku výklad pojmu obchodní vedení přenechán judikatuře a právní teorii.

Z rozhodovací činnosti slovenských soudů lze vybrat například rozhodnutí Nejvyššího soudu SR ze dne 31.05.2012, sp. zn. 5 Obo 20, 21/2011, v němž soud obchodní vedení vymezil jako „*správu rutinních záležitostí společnosti, zejména rozhodování o organizačních, obchodních, personálních, finančních otázkách běžného života společnosti*“¹⁵⁶, rozhodnutí Nejvyššího soudu SR ze dne 01.12.2015, sp. zn. 1 Sža 37/2015, kde bylo pod obchodní vedení podřazeno „*rozhodování o všech otázkách organizačního charakteru, o technických otázkách, věcech vnitřního provozu, vedení účetnictví, obchodní taktice, přípravě obchodních smluv či personální politice společnosti*“¹⁵⁷, či rozsudek Krajského soudu v Bratislavě ze dne 17.07.2015, sp. zn. 6 S 106/2014, ve kterém krajský soud ve výčtu činností spadajících do obchodního vedení navíc uvedl například rozhodování o otázkách obchodní, finanční a úvěrové politiky společnosti¹⁵⁸.

Z uvedených judikатурních závěrů vyplývá, že slovenské chápání obchodního vedení se velice podobá tomu našemu, což lze dovést už jen ze skutečnosti, že mnozí slovenští autoři se ve svých publikacích dokonce odkazují na judikaturu českých soudů¹⁵⁹.

4.2 Působnost statutárního orgánu v oblasti obchodního vedení

Obchodní vedení patří do působnosti statutárního orgánu, jímž je ve společnosti s ručením omezeným jeden nebo více jednatelů¹⁶⁰ a v akciové společnosti představenstvo¹⁶¹.

---

¹⁵⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu SR ze dne 31.05.2012, sp. zn. 5 Obo 20, 21/2011.

¹⁵⁷ Rozhodnutí Nejvyššího soudu SR ze dne 01.12.2015, sp. zn. 1 Sža 37/2015.

¹⁵⁸ Rozsudek Krajského soudu v Bratislavě ze dne 17.07.2015, sp. zn. 6 S 106/2014.

¹⁵⁹ PALA, R.; FRINDRICH J.; PALOVÁ, I. § 134. In OVEČKOVÁ, O. a kol. Obchodný zákonník. Veľký komentár. Zväzok I (§ 1 až 260). 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer SR s.r.o., 2022, 2100 s., s. 1258-1259; MAMOJKA, M. ml. § 134. In MAMOJKA, Mojmir. Obchodný zákonník : veľký komentár. 1. zväzok. (§1 - § 260). Žilina : Eurokódex, 2016. xxiv, 1087 s., s. 533; NEVOLNÁ, Z. In KUBÍČEK, P.; ŠKRINÁR, A.; NEVOLNÁ, Z.; KOLKUSOVÁ, R. a ĎURICA, M., 2021, op. cit., s. 158.

¹⁶⁰ Ustanovení § 133 odst. 1 OBZ.

Působnost statutárních orgánů k obchodnímu vedení však (na rozdíl od české úpravy v zákoně o obchodních korporacích) vyplývá z příslušných ustanovení obchodního zákonníka pouze nepřímo.

V případě společnosti s ručením omezeným je to ustanovení § 134 OBZ, které stanoví požadavek většinového souhlasu všech jednatelů na rozhodnutí o obchodním vedení společnosti v působnosti jednatelů. Jde o jednostranně kogentní ustanovení, kdy společenská smlouva může požadavek nadpoloviční většiny pouze zpřísnit. Zároveň tato povinnost znamená, že o obchodním vedení rozhodují jednatelé vždy všichni a kolektivně, a obchodní vedení nemůže být svěřeno pouze jednomu či některým z nich¹⁶². U akciové společnosti je pak obchodní vedení ztotožňováno¹⁶³ s řízením činnosti společnosti, které obchodní zákoník svěřuje představenstvu v ustanovení § 191 odst. 1.

Slovenská právní úprava dělí společně pro společnost s ručením omezeným i akciovou společnost působnost statutárního orgánu na dvě hlavní skupiny, a to na vnitřní a vnější, přičemž vnitřní složku představuje zejména právě obchodní vedení, zatímco vnější složkou je jednání navenek, tzn. zástupčí oprávnění¹⁶⁴. Důsledné oddělování těchto dvou složek vyplývá též z judikatury. Nejvyšší soud SR ve svém rozhodnutí ze dne 31.05.2012, sp. zn. 5 Obo 20, 21/2011 zdůraznil, že *„(d) o sféry obchodního vedení patří (...) přijetí rozhodnutí o uzavření smlouvy (uzavření smlouvy jako jednání vůči třetím osobám už patří do působnosti statutárního orgánu)“*, v rozhodnutí ze dne 01.12.2015, sp. zn. 1 Sža 37/2015 definoval obchodní vedení jako *„rozhodování jakéhokoliv druhu o věcech konkrétní společnosti, kromě vystupování navenek v postavení statutárního orgánu“* a doslovně v recentním rozsudku ze dne 27.05.2020, sp. zn. 4 Cdo 60/2019 uvedl následující: *„Pod pojmem obchodní vedení se rozumí vnitřní působnost jednatelů. (...) Rozhodnutí jednatelů společnosti tvoří základ pro právní úkony učiněné obchodní společností vůči třetím osobám“*. Rozdíl mezi oběma složkami působnosti je tedy zjevný, přestože, jak uzavírá P. Lukáčka, na sebe činnosti učiněné v rámci vnitřní a vnější působnosti budou mnohdy navazovat v podobě prvotní tvorby vůle společnosti formou rozhodnutí

---

¹⁶¹ Ustanovení § 191 odst. 1 OBZ; slovenská právní úprava nezná akciovou společnost s monistickou vnitřní strukturou.

¹⁶² PALA, R.; FRINDRICH J.; PALOVÁ, I. § 134. In OVEČKOVÁ, O., 2022, op. cit., s. 1256.

¹⁶³ LYSINA, T.; ZELENÁKOVÁ, M. § 191. In MAMOJKA, M., 2016, op. cit., s. 750.

¹⁶⁴ LYSINA, T.; ZELENÁKOVÁ, M. § 191. In MAMOJKA, M., 2016, op. cit., s. 750; PALA, R.; FRINDRICH J.; PALOVÁ, I. § 134. In OVEČKOVÁ, O., 2022, op. cit., s. 1255.

o obchodním vedení a jejím následným projevem navenek v podobě uzavření konkrétní smlouvy¹⁶⁵.

V rámci vnitřní působnosti lze od složky obchodního vedení i na Slovensku odlišit činnosti směřující vůči společnosti, ačkoliv přístup k této složce se poněkud liší. P. Lukáčka v případě jednatelů společnosti s ručením omezeným odděluje tři složky jejich působnosti: (i) vnější jakožto zástupčí oprávnění, (ii) vnitřní jakožto obchodní vedení, a (iii) zvláštní, pod kterou řadí pouze povinnost jednatele svolat valnou hromadu¹⁶⁶. Patakyová, Grambličková a Barkoci se vydávají „českou“ cestou a nazývají tuto oblast rozhodnutími o vnitřních záležitostech, které se týkají společnosti a společníků¹⁶⁷.

Z výše uvedené judikatury vyplývá, že slovenské soudy, podobně jako ty české, podřazují vedení účetnictví pod obchodní vedení, vzhledem k úpravě obchodního zákonníka se však domnívám, že se i na Slovensku jedná o spornou oblast. Vedení účetnictví od obchodního vedení zřejmě odděluje Z. Nevolná¹⁶⁸ nebo A. Mašurová¹⁶⁹.

Dá se, myslím, shrnout, že až potud nejsou mezi českou a slovenskou právní úpravou žádné značné rozdíly. Obchodní vedení, obdobně definované pomocí výčtu činností, spadá do vnitřní působnosti statutárního orgánu.

4.3 Možnosti přenosu obchodního vedení na valnou hromadu

Zásadní odlišnosti však lze spatřovat ve vymezení kompetencí ve vztahu k ostatním orgánům ve společnosti, zejména tomu nejvyššímu, tedy valné hromadě¹⁷⁰. Rozdílná je v tomto ohledu nejen česká a slovenská právní úprava, ale také úprava obou předmětných kapitálových společností.

Do výlučné působnosti valné hromady je v případě obou společností zákonem svěřeno rozhodování o zásadních, mimořádných otázkách¹⁷¹; kromě toho však příslušná ustanovení

---

¹⁶⁵ LUKÁČKA, P. In MAMOJKA, Mojmír. Obchodné právo. I. Všeobecná časť, súťažné právo, právo obchodných spoločností a družstva. 1. vyd. Bratislava : C. H. Beck, 2021. xxvi, 806 s. Academia Iuris, s. 492.

¹⁶⁶ LUKÁČKA, P. In MAMOJKA, M., 2021, op. cit., s. 493.

¹⁶⁷ PATAKYOVÁ, M.; DURAČINSKÁ, J.; MAŠUROVÁ, A.; JABLONKA, B.; GRAMBLIČKOVÁ, B.; BARKOCI, S. 2017: Vybrané výzvy v slovenskom práve obchodných korporácií. Olomouc: Iuridicum Olomoucense, ISBN 978-80-87382-94-3 [online]. 2017 [cit. 28.04.2024] Dostupné z: <http://www.michalcerny.net/OPD17OKS-SK-FV.pdf>.

¹⁶⁸ NEVOLNÁ, Z. In KUBÍČEK, P.; ŠKRINÁR, A.; NEVOLNÁ, Z.; KOLKUSOVÁ, R. a ĎURICA, M., 2021, op. cit., s. 158.

¹⁶⁹ MAŠUROVÁ, A. In MAMOJKA, M., 2021, op. cit., s. 605.

¹⁷⁰ § 125 odst. 1 OBZ pro s.r.o., § 184 odst. 1 OBZ pro a.s.

¹⁷¹ § 125 odst. 1 OBZ pro s.r.o., § 187 odst. 1 OBZ pro a.s.

určují, že do působnosti valné hromady patří též další otázky, které do ní zahrne společenská smlouva či stanovy. Zcela zásadní odlišností oproti české právní úpravě je skutečnost, že touto svěřenou oblastí může být i obchodní vedení, a to s ohledem na absenci zákazu zásahů do něj. Nejvyšší soud SR ve svém rozsudku ze dne 27.05.2020, sp. zn. 4 Cdo 60/2019 dokonce obchodní vedení popsal jako rozhodování o všech vnitřních otázkách společnosti „*kromě otázek, jejichž rozhodování je svěřeno společenskou smlouvou (zakladatelskou listinou) nebo vyhrazeno stanovami nebo rozhodnutím nejvyššímu orgánu společnosti, tedy valné hromadě společnosti*“.

Ve společnosti s ručením omezeným je působnost jednatelů na úkor valné hromady omezena, a naopak působnost valné hromady posílena ještě výrazněji díky ustanovení § 125 odst. 3 OBZ, které valné hromadě zakládá možnost vyhradit si rozhodování věcí, které jinak spadají do působnosti jiných orgánů. Jedná se o analogické ustanovení s § 190 odst. 3 ZOK, ovšem s tím rozdílem, že vzhledem k neexistenci zákazu zásahů do obchodního vedení je ve slovenské právní úpravě dovozováno, že si valná hromada tímto způsobem může atrahovat právě i rozhodování o obchodním vedení. Patakyová, Grambličková a Barkoci hovoří v takovém případě o „*ad hoc vyprázdnění obchodního vedení*“¹⁷². Valná hromada s.r.o. může k atrakci přistoupit i bez výslovné úpravy ve společenské smlouvě. Jedná se v podstatě o projev toho, že jednatelům ve společnosti s ručením omezeným nepřísluší tzv. zbytková působnost¹⁷³.

Tato skutečnost zakládá výrazný rozdíl mezi společnostmi s ručením omezeným a společnostmi akciovou, kde obchodní zákonník v ustanovení § 191 odst. 1 představenstvu jako statutárnímu orgánu svěřuje právě všeobecnou zbytkovou působnost a představenstvo tak rozhoduje o všech věcech, které nejsou zákonem nebo stanovami svěřeny do působnosti jiného orgánu. V úpravě působnosti valné hromady akciové společnosti taktéž zcela absentuje ustanovení zakládající možnost atrakce, což znamená, že valná hromada akciové společnosti si, na rozdíl od společnosti s ručením omezeným, rozhodování o obchodním vedení sama vyhradit nemůže¹⁷⁴. Důvodem tohoto nastavení je skutečnost, že slovenská právní úprava předpokládá roztržičnost akcionářské struktury a představenstvu svěřuje zbytkovou působnost za účelem udržení společnosti v chodu v případě neschopnosti akcionářů nalézt konsenzus¹⁷⁵. Lysina

---

¹⁷² PATAKYOVÁ, M.; DURÁČINSKÁ, J.; MAŠUROVÁ, A.; JABLONKA, B.; GRAMBLIČKOVÁ, B.; BARKOCI, S. 2017: Vybrané výzvy v slovenskom práve obchodných korporácií. Olomouc: Iuridicum Olomoucense, ISBN 978-80-87382-94-3 [online]. 2017 [cit. 28.04.2024] Dostupné z: <http://www.michalcerny.net/OPD17OKS-SK-FV.pdf>.

¹⁷³ PALA, R.; FRINDRICH J.; PALOVÁ, I. § 125. In OVEČKOVÁ, O., 2022, op. cit., s. 1153.

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 1154.

¹⁷⁵ PALA, R.; PALOVÁ, I.; ŽITŇANSKÁ, L. § 191. In OVEČKOVÁ, O., 2022, op. cit., s. 1564.

a Zelenáková zbytkovou působnost představenstva ztotožují též s interní působností v oblasti činností ve vztahu ke společnosti a společníkům¹⁷⁶.

I v akciové společnosti však, vzhledem k výše uvedenému, může být působnost valné hromady v oblasti obchodního vedení založena stanovami. Je však nutno podotknout, že ačkoliv slovenské právo dává prostor ingerencím do obchodního vedení a nesvěřuje ho do výlučné kompetence statutárního orgánu natolik důsledně jako právo české, přenos působnosti v otázkách obchodního vedení, ať už založením v zakladatelském právním jednání nebo atrakcí v případě společnosti s ručením omezeným, má stále své hranice.

Autoři se v zásadě shodují na tom, že základním limitem je zachování základního rozdělení pravomocí v rámci společnosti. Znamená to, že nejvyšší orgán nemůže fakticky převzít funkci statutárního orgánu. Ustanovení společenské smlouvy, které by zakládalo působnost valné hromady v takové míře, že by popřelo řídicí funkci jednatelů či představenstva, čímž by zároveň obcházelu povinnost péče řádného hospodáře statutárního orgánu, by bylo zřejmě absolutně neplatným pro rozpor se smyslem a účelem zákona¹⁷⁷.

P. Lukáčka¹⁷⁸ tyto závěry shrnuje tak, že by nemělo dojít k úplné „uzurpaci“ obchodního vedení valnou hromadou, a připomíná skutečnost, že do kompetence statutárního orgánu patří také působnost vnější, jejíž častá návaznost na rozhodování v obchodním vedení je praktickým důvodem pro zachování obou složek v působnosti právě statutárního orgánu.

4.4 Dílčí shrnutí

Obsahem poslední části této práce bylo stručné pojednání o právní úpravě obchodního vedení vybraných kapitálových společností ve Slovenské republice a její srovnání s českou právní úpravou. Výsledkem této komparace je zjištění, že slovenský obchodný zákonník stejně jako zákon o obchodních korporacích pojem obchodního vedení užívá, avšak nedefinuje. Jeho vymezení je tak v rukou judikatury a právní teorie, která obchodní vedení posuzuje obdobně jako ta česká, a to včetně sporné otázky vedení účetnictví.

Stejně jako v České republice je působnost v oblasti obchodního vedení svěřena statutárnímu orgánu, přičemž tvoří zásadní složku jeho vnitřní působnosti, kterou je nutno oddělovat od té vnější čili od zastupování společnosti navenek.

---

¹⁷⁶ LYSINA, T.; ZELENÁKOVÁ, M. § 191. In MAMOJKA, M., 2016, op. cit., s. 752.

¹⁷⁷ PALA, R.; FRINDRICH J.; PALOVÁ, I. § 125. In OVEČKOVÁ, O., 2022, op. cit., s. 1154; LYSINA, T.; ZELENÁKOVÁ, M. § 191. In MAMOJKA, M., 2016, op. cit., s. 751.

¹⁷⁸ LUKÁČKA, P. In MAMOJKA, M., 2021, op. cit., s. 493.

Zcela stranou zůstává problematika základního zaměření obchodního vedení a zákazu horizontální delegace působnosti ve správní radě, neboť slovenská právní úprava vůbec nezná akciovou společnost s monistickou vnitřní strukturou.

Naprosto zásadní rozdíl oproti české právní úpravě tkví v neexistenci zákazu zásahů do obchodního vedení. Obě kapitálové společnosti tak mohou v zakladatelském právním jednání založit kompetenci nejvyššího orgánu v oblasti rozhodování o obchodním vedení, a ve společnosti s ručením omezeným si nad to dokonce může valná hromada působnost k takovému rozhodnutí sama vyhradit. Přenesení působnosti má však své limity v tom, že musí být alespoň rámcově dodrženo zákonem předvídané rozdělení pravomocí v rámci společnosti; nemůže tedy dojít k tomu, že valná hromada působnost statutárního orgánu k obchodnímu vedení zcela vyprázdní, a to i s ohledem na jeho odpovědnost.

Závěr

Pojem obchodního vedení dlouhodobě představoval nejednoznačně ohraničenou oblast. Proto jedním z cílů této práce bylo dojít k lepšímu pochopení tohoto pojmu z obsahového hlediska. Komparací postupně se vyvíjející judikatury na dané téma jsem dospěla k závěru, že společnými pojmovými znaky obchodního vedení jsou tak zejména následující skutečnosti:

- (i) jedná se o podnikatelské rozhodování, řízení a organizování,
- (ii) spadající do výlučné působnosti statutárního orgánu,
- (iii) jehož předmětem jsou otázky vnitřního chodu a rutinního fungování společnosti, které jsou řešeny na bázi obvyklosti či každodennosti, a
- (iv) je žádoucí jej posuzovat v materiálním smyslu s ohledem na konkrétní společnost, neboť jde ve své podstatě o realizaci jejího účelu a předmětu činnosti.

Obchodním vedením nejsou klíčové záležitosti, které jsou vzhledem ke svému mimořádnému dopadu na existenci korporace jako takové svěřeny výlučně valné hromadě, a naopak záležitosti natolik marginální, že není třeba, aby se jimi zabýval statutární orgán.

Obchodním vedením není ani variabilní oblast strategických či koncepčních rozhodnutí překračujících svou povahou rámec obvyklosti, v níž se, s ohledem na absenci určení výlučné působnosti orgánu, nejvýrazněji projeví dispoziční povaha soukromého práva. Do oblasti strategických rozhodnutí lze rovněž, na rozdíl od oblasti obchodního vedení, zasahovat pomocí zásad a pokynů.

Předmětem obchodního vedení jsou vnitřní záležitosti společnosti, proto tato oblast tvoří vnitřní složku působnosti statutárního orgánu, kterou je třeba odlišovat od složky vnější v podobě zástupčího oprávnění. Dá se shrnout, že právě tyto dvě složky společně představují hlavní obsahovou náplň působnosti statutárního orgánu, což samo o sobě indikuje jejich vzájemnou provázanost. Pomocí systematického a logického výkladu jsem však uzavřela, že není na místě je spojovat v jeden celek.

Samo obchodní vedení lze rozdělit na rovinu rozhodovací a realizační. Rozhodování o obchodním vedení podléhá obecné úpravě rozhodování kolektivních orgánů, ovšem s několika specifiky. Například rozhodování ve společnosti s ručením omezeným se liší podle toho, zda jednatelé tvoří kolektivní nebo či individuální orgán. V akciové společnosti s monistickou vnitřní strukturou potom zákonodárce vyčleňuje oblast základního zaměření obchodního vedení, v níž, na rozdíl od běžného obchodního vedení, nelze využít institut horizontální delegace působnosti. Celý koncept základního zaměření obchodního vedení je podle mého názoru matoucí, jelikož

není jednoznačné jeho odlišení od strategického a koncepčního rozhodování, a *de lege ferenda* ho mám za nadbytečný.

Kromě obchodního vedení zahrnuje vnitřní působnost statutárního orgánu činnosti vykonávané ve vztahu ke společnosti a společníkům, mezi něž řadím rovněž spornou otázku vedení účetnictví, a dále působnost zbytkovou, která činí ze statutárního orgánu kapitálových společností orgán s nejširší působností.

Obchodní vedení náleží do výlučné působnosti statutárního orgánu a je zakázáno do něj zasahovat. Přikláním se k názoru, že tento zákaz nelze obejít ani ustanovením zákona o obchodních korporacích upravujícím možnost valné hromady společnosti s ručením omezeným vyhradit si rozhodování případů, které náleží do působnosti jiného orgánu. Na působnosti statutárního orgánu nic nemění ani skutečnost, že je možné obchodním vedením pověřit jiné osoby prostřednictvím vertikální delegace, neboť na třetí osoby přechází pouhý výkon jednotlivých činností, nikoliv obchodní vedení jako takové. Drobnou výjimku může v určitých ohledech představovat insolvenční správce.

Slovenská právní úprava, stejně jako ta česká, nenabízí zákonnou definici obchodního vedení. Ze slovenské judikatury a teorie vyplývá téměř identické pojetí obchodního vedení ve smyslu jeho pojmových znaků, ovšem se zásadním rozdílem spočívajícím v neexistenci zákazu zásahů do něj, s čímž souvisí i možnost atrakce rozhodování otázek týkajících se obchodního vedení valnou hromadou slovenské společnosti s ručením omezeným. I přesto by však měly být zachovány základní mantinely rozdělení kompetencí mezi jednotlivé orgány tak, aby nedošlo k přílišné uzurpaci pravomocí jedním orgánem, neboť takové nastavení by šlo proti smyslu a účelu právní úpravy.

Seznam zkratk

OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
ObchZ	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
OBZ	zákon č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
velká novela ZOK	novela zákona o obchodních korporacích zavedená zákonem č. 33/2020 Sb. s účinností od 01.01.2021

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

a) Učebnice a monografie

ČECH, Petr a ŠUK, Petr. Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní). Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2016. ISBN 978-80-7273-177-0.

ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana a PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. Právo obchodních korporací. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8.

HURYCHOVÁ, Klára a BORSÍK, Daniel (ed.). Corporate governance: kolektivní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-654-9.

KUBÍČEK, Pavol; ŠKRINÁR, Alexander; NEVOLNÁ, Zuzana; KOLKUSOVÁ, Radka a ĎURICA, Milan. Obchodné právo. 3. vydanie. Učebnice (Vydavateľstvá a nakladateľstvá Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-847-1.

LÁLA, Daniel. Druhy podílů v kapitálových společnostech. Beckova edice právní instituty. V Praze: C.H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-778-1.

MAMOJKA, Mojmir. Obchodné právo. I. Všeobecná časť, súťažné právo, právo obchodných spoločností a družstva. 1. vyd. Bratislava : C. H. Beck, 2021. xxvi, 806 s. Academia Iuris. ISBN 978-80-8232-007-0.

PAUKNEROVÁ, Monika a TOMÁŠEK, Michal et al. Nové jevy v právu na počátku 21. století. IV. Proměny soukromého práva. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1687-2.

POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan a KOTÁSEK, Josef a kol. Obchodní společnosti a družstva. 2. vydání. Academia iuris (C.H. Beck). V Praze: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-867-2.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, DĚDIČ, Jan, LASÁK, Jan, PIHERA, Vlastimil, LÁLA, Daniel, JOSKOVÁ, Lucie. Akciové společnosti. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, ISBN 978-80-7400-914-3.

b) Komentářová literatura

LASÁK, J., DĚDIČ, J., POKORNÁ, J., ČÁP, Z., SKÁLOVÁ, J. a kol. Zákon o obchodních korporacích: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 28.04.2024]. ASPI_ID KO90_2012CZ. Dostupné online z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/32968/1/2> ISSN 2336-517X.

LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, ISBN 978-80-7400-852-8, [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgfpwk5tigi2q&tocid=nnptembsgfpwk5tigi2q#>.

MAMOJKA, Mojmir. Obchodný zákonník : veľký komentár. 1. zväzok. (§1 - § 260). Žilina : Eurokódex, 2016. xxiv, 1087 s. ISBN 978-80-8155-065-2.

OVEČKOVÁ, O. a kol. Obchodný zákonník. Veľký komentár. Zväzok I (§ 1 až 260). 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer SR s.r.o., 2022, 2100 s. ISBN 978-80-571-0436-0.

PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgnpw2nrql4za&rowIndex=0#>.

SMUTNÝ, Aleš, PIHERA, Vlastimil, SÝKORA, Pavel, CUNÍK, Tomáš. Zákon o bankách. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, ISBN 978-80-7400-764-4, [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrhfpwe2zuhe&rowIndex=0#>.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, ISBN 978-80-7400-799-6, [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgbpwk5tlgmza&rowIndex=0#>.

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654). [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 28.04.2024]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. Dostupné online z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/11656/1/2> ISSN 2336-517X.

c) Odborné články

ČERNÁ, Stanislava; ČECH, Petr. Kde jsou hranice obchodního vedení? Právní fórum. 2008, roč. 5, č. 11, s. 453–459.

EICHLEROVÁ, Kateřina. Jednatelé - kolektivní, nebo individuální orgán? Rekodifikace & praxe. 2015, roč. 3, č. 7, s. 32-37. ISSN 1805-6822.

HAVEL, Bohumil. Chiméra neproniknutelnosti obchodního vedení ve společnosti s ručením omezeným (?). Obchodněprávní revue, 2019, č. 6, s. 151-155. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfpw64s7gzpxgzrguyq&groupIndex=0&rowIndex=0>.

HAVEL, Bohumil. Quo vadis obchodní vedení. Obchodněprávní revue, 2010, č. 3, s. 70-74. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgbpw64s7gnpxgzxga&groupIndex=0&rowIndex=0>.

JOSKOVÁ, Lucie. Jednatelé jako kolektivní orgán. Rekodifikace a praxe, 2013, ročník 1, č. 10, s. 2-5. ISSN 18035-6822.

JOSKOVÁ, Lucie. Rozdělení působnosti v rámci kolektivního orgánu a jeho dopad na odpovědnost. Bulletin advokacie, 2014, č. 7-8, s. 46-50. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgrpweyk7g5ptqx3tl42dm&groupIndex=0&rowIndex=0#>.

JOSKOVÁ, Lucie. Zásady a pokyny valné hromady a jejich dopad na odpovědnost členů volených orgánů. *Obchodněprávní revue*, 2022, č. 1, s. 14-22. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgjpw64s7gfpxgxzrgq&groupIndex=0&rowIndex=0#>.

RADA, Ivan. Souběh funkce (člena) statutárního orgánu a vedoucího zaměstnance. *Právní rozhledy*, 2006, č. 1, s. 20-25. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembqgzpxa4s7gfpxgxzsga&groupIndex=0&rowIndex=0#>.

ZVÁRA, Michael. Udílení pokynů jednatelům společnosti s ručením omezeným ve vztahu k obchodnímu vedení společnosti v českém a rakouském právu. *Obchodněprávní revue*, 2019, č. 4, s. 85-90. [cit. 28.04.2024] Dostupné online z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfpw64s7grpxgxzygu&groupIndex=0&rowIndex=0#>

2. Seznam použitých internetových zdrojů

DOHNAL, J. Co je SPV společnost a jaký je její účel? [online]. 2023 [cit. 28.04.2024] Dostupné z: <https://www.arws.cz/novinky-v-arrows/co-je-spv-spolecnost-a-jaky-je-jeji-ucel>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony, č. 33/2020 Dz. In Beck-online [právní informační systém]. C. H. Beck [cit. 28.04.2024] Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqgiyf6mztl5shu&groupIndex=0&rowIndex=0>.

CHALUPA, I.; REITERMAN, D. MINIVZOR Jak formulovat ve společenské smlouvě s.r.o. pravidla ohledně rozhodování o obchodním vedení v případě, že má s.r.o. více jednatelů, kteří netvoří kolektivní orgán, odlišně od § 195 odst. 1 ZOK? In *Praktický manuál k ZOK* [online]. 2021 [cit. 28.04.2024] Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/220192/1/2>.

PATAKYOVÁ, M.; DURAČINSKÁ, J.; MAŠUROVÁ, A.; JABLONKA, B.; GRAMBLIČKOVÁ, B.; BARKOCI, S. 2017: *Vybrané výzvy v slovenskom práve obchodných korporácií*. Olomouc : Iuridicum Olomoucense, ISBN 978-80-87382-94-3 [online]. 2017 [cit. 28.04.2024] Dostupné z: <http://www.michalcerny.net/OPD17OKS-SK-FV.pdf>.

3. Seznam použitých právních předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 33/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Zákon č. 513/1991 Zb., Obchodný zákoník v znení neskorších predpisov

4. Seznam použité judikatury

a) Nejvyšší soud ČR

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.02.2022, sp zn. 23 Cdo 3765/2020

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11.09.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.05.2019, sp. zn. 27 Cdo 2645/2018-II

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.02.2019, sp. zn. 27 Cdo 2724/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.06.2018, sp. zn. 29 Cdo 3325/2016

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.02.2018, sp. zn. 29 Cdo 2791/2016

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.11.2017, sp. zn. 29 Cdo 4554/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.08.2017, sp. zn. 21 Cdo 1876/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.06.2017, sp. zn. 29 Cdo 5291/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.10.2015, sp. zn. 29 Cdo 250/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.02.2015, sp. zn. 21 Cdo 496/2014

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.03.2011, sp. zn. 29 Cdo 4276/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.02.2011, sp. zn. 23 Cdo 3552/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.07.2008, sp. zn. 29 Odo 1262/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.05.2008, sp. zn. 29 Odo 1118/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.02.2007, sp. zn. 29 Odo 1108/2005

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.02.2007, sp. zn. 32 Odo 302/2004

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.08.2004, sp. zn. 29 Odo 479/2003

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.04.1997, sp. zn. 1 Odon 2/97

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12.09.2018, sp. zn. 29 Cdo 5605/2016

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.02.2017, sp. zn. 5 Tdo 1044/2016

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.11.2016, sp. zn. 29 Cdo 3122/2016
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.01.2016, sp. zn. 5 Tdo 1226/2015-41
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.05.2015, sp. zn. 29 Cdo 5330/2014
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1606/2011
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.04.2011, sp. zn. 29 Cdo 2287/2010
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.06.2009, sp. zn. 29 Cdo 3139/2007
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 05.04.2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.06.2005, sp. zn. 29 Odo 442/2004
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24.03.2005, sp. zn. 8 Tdo 124/2005
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.05.2000, sp. zn. 32 Cdo 524/2000, 525/2000
Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13.01.2016, sp. zn. Cpjn 204/2015

b) Nejvyšší správní soud ČR

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18.03.2005, sp. zn. 4 Afs 24/2003

c) Vrchní soud v Praze

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 07.05.2019, sp. zn. 14 Cmo 244/2018

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15.02.2001, sp. zn. 7 Cmo 271/2000

d) Soudy SR

Rozsudek Nejvyššího soudu SR ze dne 27.05.2020, sp. zn. 4 Cdo 60/2019

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SR ze dne 01.12.2015, sp. zn. 1 Sža 37/2015

Rozsudek Krajského soudu v Bratislavě ze dne 17.07.2015, sp. zn. 6 S 106/2014

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SR ze dne 31.05.2012, sp. zn. 5 Obo 20, 21/2011

Obchodní vedení kapitálové společnosti

Abstrakt

Tato práce se zabývá problematikou obchodního vedení jakožto institutu korporálního práva, a to se zaměřením na české kapitálové společnosti, tedy společnost s ručením omezeným a akciovou společnost.

První část práce se zabývá samotným pojmem obchodního vedení, jehož vymezení je nutné pro jeho další uchopení. Obsahem první části je tedy definování tohoto pojmu z různých hledisek, zejména je tato část členěna na vymezení pozitivní a negativní, a to z úhlu pohledu soudů i právních teoretiků. Součástí je stručné shrnutí vývoje judikatury na téma obchodní vedení v průběhu posledních desetiletí.

Druhá část diplomové práce se soustředí na působnost statutárního orgánu jakožto orgánu v rámci obchodní korporace, jemuž je svěřena výlučná působnost k obchodnímu vedení. Hlavní podstatou je odlišení obchodního vedení coby vnitřní složky působnosti statutárního orgánu od působnosti vnější, tedy jednání za společnost, a složek dalších, a naopak jejich vzájemná provázanost. Opomenuto není ani rozlišení rozhodovací a realizační roviny obchodního vedení, přičemž v této souvislosti je rozebrán způsob rozhodování statutárních orgánů jednotlivých kapitálových společností včetně sporných institutů jako je základní zaměření obchodního vedení v akciové společnosti s monistickou vnitřní strukturou či horizontální delegace působnosti v rámci statutárního orgánu.

Třetí část polemizuje o možnostech přenosu působnosti k obchodnímu vedení, a to v návaznosti na část druhou, v níž bylo uzavřeno, že obchodní vedení spadá do výlučné působnosti statutárního orgánu. Zamyšlení ohledně výkonu obchodního vedení jinými subjekty se vztahuje k různým typům fyzických osob, ale také k valné hromadě, a to především s ohledem na diskutabilní institut atrakce ve společnosti s ručením omezeným.

Poslední, čtvrtá část diplomové práce se věnuje stručnému srovnání právní úpravy obchodního vedení kapitálových společností v České a Slovenské republice. Pojednáno je o účinné zákonné úpravě na Slovensku včetně relevantních soudních rozhodnutí, s akcentem na podobnosti, a naopak odlišnosti s úpravou českou.

Klíčová slova: obchodní vedení, rozhodování statutárního orgánu, vnitřní a vnější působnost statutárního orgánu

Business management of a limited company

Abstract

This thesis addresses the issue of business management as an institute of corporate law, with a focus on Czech capital companies, namely limited liability companies and joint-stock companies.

The first part of the thesis deals with the very concept of business management, the definition of which is necessary for its further understanding. The content of the first part thus involves defining this concept from various perspectives, particularly divided into positive and negative definitions, both from the viewpoints of courts and legal theorists. This part also includes a brief summary of the evolution of case law on the subject of business management over the last decades.

The second part of the thesis focuses on the scope of the statutory body as an organ within a business corporation, which is entrusted with the exclusive authority over business management. The main essence is the distinction of business management as an internal component of the statutory body's scope from the external competence, i.e. acting on behalf of the company, and other components, and on contrary their interdependence. The distinction between the decision-making and implementation levels of business management is not omitted, with a discussion on the decision-making of statutory bodies of individual capital companies, including controversial institutes such as the primary focus of business management in a joint-stock company with a monistic internal structure or horizontal delegation of authority within the statutory body.

The third part discusses the possibilities of transferring the authority for business management, following on from the second part, which concluded that business management falls under the exclusive authority of the statutory body. Consideration of the performance of business management by other entities relates both to various types of individuals and to the general meeting, in view of the questionable institute of attraction in a limited liability company.

The final, fourth part of the thesis is dedicated to a brief comparison of the legal regulation of business management in limited companies in the Czech and Slovak Republics. The effective legal regulation in Slovakia is discussed, including relevant court decisions, with an emphasis on similarities and differences with the Czech regulation.

Key words: business management, decision-making of the statutory body, internal and external authority of the statutory body